

DOBA seniorů

Č. 8 / ROČNÍK V SRPEN 2009 12 Kč

Cena v předplatném 9 Kč

PŘEDČASNÉ VOLBY:

**RS ČR CHYSTÁ
KULATÉ STOLY**

str. 4

**NOVÁ soutěž
o DOLOMITY**

str. 11

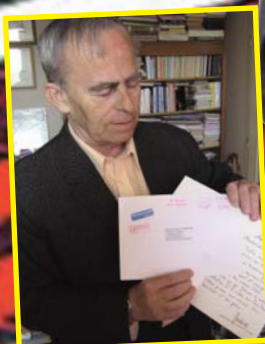
**Gott dostal
i dvě hvězdy**

str. 7

**Český DŮCHODCE
vlastní kus
MĚSÍCE**

str. 7

**S Petrem
Sísem
o našich
zdech**

str. 16

**Věříte mýtu
o zlé tchýni ?**

str. 24

JAKO VŽDY VELKÁ KŘÍŽOVKA A ŘADA DALŠÍCH SOUTĚŽÍ O CENY!

STÁLE NEDOŘEŠENÁ MINULOST

Praha byla ve dnech 26. až 30. června dějištěm závěrečné akce českého předsednictví EU. Konala se tu za účasti zástupců 49 zemí světa konference, která měla přispět k navrácení majetku, o který Židé přišli během německé nacistické hrůzovlády v Evropě. Nacisté během druhé světové války v rámci tzv. „konečného řešení židovské otázky“ zejména ve vyhlazovacích táborech zavraždili dvě třetiny evropských Židů, celkem 6 milionů lidí. Jejich majetek byl obvykle zabaven, umělecké předměty skončily v muzeích, galeriích nebo soukromých sbírkách.

Nešlo jen o tyto organizované loupeže. Jde i o tzv. arizovaný majetek, který od pronásledovaných noví majitelé (i Češi) získávali za zlomek skutečné částky. Do mnoha muzeí se dostaly i vynucené dary (viz např. také dokumentační publikace Heleny Krejčové a Mario Vlčka Výkupné za život), které dávali Židé prchající před nacisty, aby si zachránili život či směli odvést alespoň část majetku. V některých okupovaných zemích byla také část Židům zabaveného majetku po válce konfiskována jako majetek německý...

Je to otázka stále otevřená a bolestivá. I u nás. Podle Centra pro dokumentaci majetkových převodů kulturních statků obětí 2. světové války je i v českých muzeích více než 60 let po válce mnoho „nejasných akvizic“. Na internetové stránce www.restitution-art.cz je evidováno přes 3000 děl a uměleckých souborů ze státních sbírek v ČR, které pocházejí nebo mohou pocházet z majetku obětí holocaustu.

Jak na konferenci uvedl šéf delegace

Mezi účastníky konference byl i hrdina holocaustu, autor více než 4 desítek knih a laureát Nobelovy ceny míru Elie Wiesel.

USA Stuart Eizensat šlo „o poslední šanci, jak podtrhnout obrovskou urgentnost, se kterou je třeba tyto otázky řešit, aby nebylo příliš pozdě. „Nacisté ukradli nebo rovnou prodali asi šest set tisíc obrazů a uměleckých děl,“ uvedl bývalý člen administrativy prezidenta Billa Clintona. Nejméně sto tisíc děl nebylo dodnes identifikováno. Nositel Nobelovy ceny míru Elie Wiesel k tomu konstatoval, že by bývalo snazší vrátit majetek obětem holocaustu nebo jejich pozůstalým už po skončení války a neřešit to až s odstupem 64 let. „To, že to trvá tak dlouho, je téměř skandální,“ prohlásil Wiesel. Konference se nezabývala jen tímto tématem. Na programu byla i výuka o holocaustu, péče o židovské památky a také boj proti narůstajícím antisemitským a rasistickým náladám v Evropě. Na závěr byla přijata Terezínská deklarace.

Zdůrazňuje se v ní, že státy, které tak dosud neučinily, mají urychleně zajistit

věcné restituce židovského společenského nebo náboženského majetku, nebo finanční kompenzace za něj. Nemovitý majetek by státy obětem holocaustu nebo jejich dědicům měly vrátit buď ve formě věcné restituce, nebo finanční kompenzace. Majetek obětí holocaustu, které nezanechaly dědice, by měl posloužit jako základ pro vytvoření fondu na zajištění materiálních potřeb přeživších. Je také třeba podniknout kroky, které posílí mezigenerační kontakt a umožní obětem holocaustu překonat sociální vyloučení. Je třeba zvážit i zvláštní opatření pro zajištění sociálních potřeb obětí holocaustu, například zavedení zvláštních penzí.

Kulturní instituce by měly důkladněji zjišťovat původ uchovávaných děl, aby bylo snazší vrátit ukradené umění majitelům nebo jejich dědicům. Deklarace podpořila vznik Evropského institutu odkazu šoa (holocaustu) v Terezíně.

(text a foto fav)

NETĚŽILI JEN NACISTÉ

Židům ukradené zlato Němci prodávali bankám v Bernu či Ženevě za švýcarské franky, za které potom prostřednictvím Švédska, Španělska, Portugalska a dalších zemí nakupovali důležité suroviny jako wolfram, chrom apod.

Samotní Židé ve Švýcarsku v té době nebyli vítáni, jejich zlato však ano. Když se po válce potomci zavražděných Židů snažili získat zpět rodinný majetek, narazili na hradbu byrokratických průtahů, např. požadavek úmrtního listu původního majitele účtu zavražděného třeba v koncentračním táboře...

Až v roce 1998 přiznalo Portugalsko, že Salazarův režim koupil sto tun židovského zlata od Německa. Celkem získalo Portugalsko na 348 tun zlata, z toho ze švýcarských bank to bylo asi 105 tun zlata po Židech, okradených v průběhu holocaustu.

Nepodlehout planým slibům

Do předčasných parlamentních voleb sice ještě zbývají měsíce, poklidná letní selanka se však nekoná a opět se to začíná jiskřit předvolebního bojem. Formují se předvolební šíky, slyšíme znovu sliby, výmluvy i výpady. V českých a moravských luzích opět dominují již bohužel navykly hádky politiků, v nichž až příliš často zaniká, o co vlastně jde.

Mnohé staré tváře přitom do předvolebních debat přicházejí v nových šatech a slibují to, co dosud za celou dobu svého působení v politice nestihly – zcela novou politiku, jejímž výsledkem nebudou naštvání voliči. Ačkoli jde vlas-

tně opět jen o nepodložené sliby, bohatí sponzoři už podobné safari na voliče „nezištně“ podporují milionovými dary. Na ovlivňování a lov voličů se tak i letos opět vydá spousta peněz. Na mimořádné volby se chystá i Rada seniorů ČR. Jak se dočtete v tomto vydání DS, hodlá pořádat kulaté stoly, na kterých budou mít představitelé parlamentních stran šanci hovořit o jejich programech, o tom, na co se hlavně chtějí zaměřit a také, jak hodlají řešit problémy a zlepšit situaci českých seniorů. Samozřejmě kulaté stoly budou také příležitostí, aby se účastníci mohli politiků zeptat, co v tomto směru již z jejich strany uděláno bylo a samozřejmě i proč nebyl splněn ten či onen slib. Smyslem kulatých stolů není seniorům říkat, koho by měli volit.

Organizátorům jde především o to, aby i tyto akce ukázaly, o co v mimořádných volbách půjde a jak se k tomu staví jednotlivé politické strany, usilující také o hlasy seniorů. Věcné debaty u kulatých stolů by měly zvýšit informovanost seniorů a přispět k tomu, aby se i navzdory případnému znechucení politikou zúčastnili voleb a u volebních urn se nerozhodovali podle toho, jak hlasitě a vábívě kdo co říká, ale aby vycházeli zejména z jasných a konkrétních faktů. I proto budeme v příštích vydáních DS přinášet informace o přípravě a průběhu kulatých stolů. Nehodláme jako některá jiná média čtenáře navádět či poučovat, koho mají volit, jen je chceme a budeme věcně a nestranně informovat.

František VONDERKA

doc. MUDr.
Milada Emmerová, CSc.

Doba seniorů se postupně ptá hejtmánů v jednotlivých krajích jak řeší, popř. hodlají řešit problémy spojené se stárnutím společnosti. Tentokrát na otázky DS odpovídala hejtmanka Plzeňského kraje doc. MUDr. Milada Emmerová, CSc.

● Jak se stárnutí společnosti konkrétně projevuje ve Vašem kraji?

Zcela nedávno se ke mě dostala informace, že starší generace má ve srovnání s ostatními kraji nápadnou většinu v samotné Plzni. Z toho lze usoudit, že s ohledem na konstatování a statistické údaje o stárnutí populace v celé zemi, bude situace podobná v celém Plzeňském kraji.

● Které problémy ve Vašem kraji považujete za akutní a jak je chcete řešit?

Nejnáléhavější problém v našem kraji je stav silniční sítě. Je třeba rekonstruovat a stavět nové komunikace a řešit dopravní situaci v Plzni. Město Plzeň, které je na úrovni čtyř řek, převážně v dolíku, má špatné životní prostředí, především množství toxických zplodin v ovzduší. To vše nepřispívá ke spokojenému životu našich občanů a přináší možné zdravotní následky. Naši předchůdci ve vedení kraje se málo zabývali prosperitou zdravotnických lůžkových zařízení, i když naším štěstím je existence Fakultní nemocnice v Plzni, se zavedenými moderními léčebnými metodami. Jsme však jediným krajem v České republice, který má lůžkovou zdravotní péči zajištěnou jen v pěti ze sedmi okresů. Dostupnost lékařské nemocniční péče není tedy rovnoměrná pro všechny občany, ačkoliv všichni přispívají do balíku veřejného zdravotního pojištění. Je třeba uplatňovat dobrou a koordinovanou zdravotní péči. Neměli bychom také zapomínat na zajišťování sociální péče ve stáří. Zde nemůžeme argumentovat ekonomickou krizí. Bude tedy třeba šetřit v jiných ohledech... Je též nutné obnovit úsilí o „lidské zdroje“. Vždyť přehlížení požadavků zdravotnického personálu, především sester, vede k jejich opouštění nemocničních týmů. Rovnocenná náhrada se těžko shání. Proto zvýšení platů, ale i starost o jejich děti, o jejich další vzdělávání, to vše je potřeba preferovat. Nerada bych, aby právě za vedení jednobarevné krajské vlády ČSSD došlo k manifestaci těchto nepříznivých jevů, poněvadž jde o jasné hříchy našich předchůdců.

● Ve funkci jste poměrně krátkou dobu. Co byste během svého funkčního období chtěla pro seniory v kraji hlavně udělat?

Výše uvedené zabezpečení kvalitní

ZLEPŠOVAT ZDRAVOTNÍ PÉČI

zdravotní a sociální péče o seniory, ale i o děti zaměstnaných matek v důležitých rezortech jsou moje, respektive naše priority. I za zmíněnou krátkou dobu jsme pro tento účel hodně udělali. Všechno nejde hned. Zrevidovali jsme například úroveň vedení sociálních zařízení v gesci kraje, a to včetně ekonomického a personálního auditu. V několika případech došlo k výměně tohoto vedení. Odkrýváme postupně různé systémove a individuální nedostatky. Za pomoci expertů jsme provedli ze všech možných pohledů analýzu zdravotní péče. Aby se nadále nedělaly zbytečné chyby, dojde k dalším opatřením. Chceme rozhodovat na podkladě směrodatných argumentů, nikoliv bezhlavě vyměňovat lidi, a to ještě s jakýmsi politickým podtextem – to nikdy!

Moje dlouholetá praxe lékařky nepřipustila, abych se zabývala něčím jiným ve vztahu k nemoc-

nému, než je jeho one-mocnění těla či duše – často obojího. Mojí metou byla důvěra nemocného a mých spolupracovníků, bez které se máloco v životě daří. Záleželo mi na brzké a přesné diagnóze a účinném léčení. A to vše v klidném a příjemném prostředí, kdy jen ohrožení života nemocného mělo být tím jediným „adrenalinovým příběhem“, se snahou nás všech jej rychle a úspěšně zvládnout. Permanentní dialog s nemocným je předležitým faktorem, jak naši intenzivní, zodpovědnou a náročnou práci nemocnému prezentovat. Tyto návyky mám zakotvené a v tomto smyslu chci působit i na své okolí – na své současné spolupracovníky, občany, voliče.

● Nezačínáte v práci, která se dotýká starší generace, od nuly...

O tomto problému jsem se již dříve zmínila. Netvrdím, že naši předchůdci nic pozitivního neučinili. Jsem však přesvědčena, že omezení jejich starostí například jen na nemocnice v majetku kraje, uškodilo realizaci dobré zdravotní péče, někdy ji to i zkomplikovalo a dokonce i prodražilo. Například jim nemohu odpustit, že pouze přihlíželi postupující devastaci vybavení Krajské zdravotnické záchranné služby, že je ponechala v klidu nezaplněná nemocnice v Plané na Tachovsku, že se nestarali o zajištění sociální péče v žádoucím rozsahu a kvalitě atd. Moje zkušenosti z minulosti, kdy jsem působila jako poslankyně Parlamentu a dokonce i v roli ministryně zdravotnictví, s přihlédnutím k mojí profesi lékařky, mě k těmto soudům opravňuje. Doufám, že mi bude ponechána příležitost nastavit takové cíle, které povedou k nápravě nedostatků. To by měla být vůle všech kompetentních pracovníků či zastupitelů bez ohledu na politické zaměření. To je výraz civilizačního pokroku a přiměřené inteligence.

● Zvlášť palčivé jsou problémy osamělých seniorek a seniorů. Jak vnímáte tento problém? Myslíte si, že existují cesty, jak osamělost postižených překonávat?

Domnívám se, že takové cesty existují, jen stačí o nich přemýšlet a poté je i realizovat. Např. založením občanského sdružení Soužití 2001 se zapojením žáků a studentů středních a vysokých škol spolu se Svazem důchodců a se sdruženími zdravotně postižených jsme v našem kraji vyzkoušeli v praxi, že jde ledačos. Medici 5. ročníku na Lékařské fakultě UK v rámci výuky sociálního lékařství docházejí do Domova pro seniory a podílejí se na péči o jejich „duševno“. Těm málo pohyblivým až nepohyblivým čtou časopisy nebo knihy na pokoji, ty pohyblivější občas dovážejí k blízkému rybníku, do přírody a pořádají táborák s opékáním špekáčků. Oba věkové póly o tom psali v různých novinách a jsem ráda, že všichni tento zážitek kladně hodnotili. Na mém stole se hromadí přečtené i nepřečtené noviny a časopisy – ty posílám do zařízení pro seniory, aby jich využili pro své vzdělání. Doporučila bych i canisterapii, spolupráci s učitelkami z nedalekých škol a využívání aktivit jejich žáků, jejich výtvarného nadání apod. Nesmíme zapomínat na různé dobrovolníky a jejich sdružení, kdy organizačně schopný jedinec dokáže divy...

● Jak do svých představ péče o seniory zahrnujete ty, jichž se bezprostředně týká, tzv. samotné seniory a jejich organizace?

Na to už jsem částečně odpověděla. Když se se seniory sejdu v jakékoliv funkci, tj. jak v roli lékařky či političky, vždy je nabádám, aby:

- neužívali přemíru léků – ve statistikách je uvedeno, že do 6 druhů tablet jde o léčbu, pokud je počet vyšší, jde spíše o riziko nebezpečné otravy organismu, ba i příčinu smrti

- věnovali se svým koníčkům, poněvadž právě v seniorském věku mají na ně čas

- ve spolupráci s těmi mladšími pořádáme občas společnou akci, a to převážně kulturní, s aktivní účastí všech. Letos v září pořádáme výstavu ručních prací a výtvarných děl studentů střední školy, žáků základních škol, seniorů a zdravotně postižených, převážně ze sociálních zařízení Plzně a kraje. Rok předtím jsme opět s účastí jmenovaných pořádali Mikulášské odpoledne s kulturním programem a obdarováním každého účastníka malým dárečkem, s přispěním sponzorů. Loni jsem se spolupracovnicí vydala příručku Zdravotní rádce, ve které najdou různé rady právě lidé již zkušenější, kteří si dokážou s tímto rádcem opravdu poradit... A hlavně – mobilizujeme děti a další příbuzné našich seniorů, aby na ně nezapomínali.

Ptal se František VONDERKA

RADA SENIORŮ ČR K PŘEDČASNÝM VOLBÁM

Dr. Zdeněk Pernes

Vláda bývalého premiéra Topolánka v Poslanecké sněmovně PČR nedostala kvůli své politice a rozhodnutí uvnitř vládních stran důvěru a padla.

Důsledkem je, že na 9. a 10. října 2009 jsou u nás vyhlášeny předčasné parlamentní volby. Pro seniory, kterých v České republice žije cca 2086000 budou výsledky mimořádných voleb velmi důležité. DS na toto téma hovořila s předsedou Rady seniorů České republiky Dr. Zdeňkem Pernesem.

● **Na podzim se uskuteční mimořádné volby do poslanecké sněmovny. Jaký význam jim přikládá RS ČR?**

Pro seniory, tj. pro populaci závislou na penzích, o kterých v České republice rozhodují politici, jsou parlamentní volby důležité vždy, v období hospodářské krize ale obzvláště.

● **Hodláte k volbám pořádat informativní diskusní kulaté stoly. Co je hlavní motivací jejich pořádání a jak budou vypadat?**

Ano, po osvědčených zkušenostech z loňska budeme i letos v organizování seniorských kulatých stolů pokračovat. Posláním je seniorům poskytnout dostatek informací o politických stranách, které seniorské hlasy požadují. A samozřejmě seniory také přesvědčit, aby k volbám šli a svoji občanskou povinnost splnili. Masová účast seniorů bude velmi důležitá, jde o čtvrtinu voličů. A co se týče vlastního průběhu? Půjde o korektní, věcnou a velmi konkrétní diskusi mezi představiteli politických stran a se-

niorskou populací. Svolavatelem a také moderátorem každého kulatého stolu bude předseda Rady seniorů osobně.

● **Kde se kulaté stoly budou konat?**

Všude tam, kde máme krajské struktury. Tj. v Jihomoravském kraji, v Moravskoslezském kraji, ve Zlínském kraji, v kraji Vysočina, v Královéhradeckém kraji, v Plzeňském kraji a v kraji Ústeckém. O tom, jestli svoláme krajský kulatý stůl také do Prahy, zatím není rozhodnuto. A v ostatních krajích je organizování seniorských kulatých stolů na členských organizacích Rady seniorů.

● **Jak se zájemci o kulaté stoly dozví požadované informace, tedy kdy, kde, kdo přijde, atd.?**

Vše se chystáme uveřejnit v zářijovém vydání Doby seniorů a také v regionálním tisku. Ústní informace budou samozřejmě dostupné na regionálních pracovištích Rady seniorů nebo na sekretariátech krajských rad seniorů.

● **Smyslem kulatých stolů tedy je, aby senioři měli co nejvíce informací, na jejichž základě se budou rozhodovat, komu dají své hlasy. Určité informace na kulaté stoly připravuje i RS ČR. O jaká témata jde?**

Ano, přesně tak. Půjde o komplexní souhrn poznání pro uvážlivé a svo-

bodné rozhodnutí. Rada seniorů nebude nikomu nařizovat, kterou politickou stranu má volit, senioři jsou nejen zkušení, ale také odpovědní. Pro krajské seniorské kulaté stoly připravíme rozbor volebních programů hlavních politických stran a samozřejmě také informace, co která parlamentní politická strana pro seniory v uplynulém funkčním období vykonala. A to v kladném i záporném smyslu. Konec konců nejde o nic nového, často jsme o tom psali v Době seniorů. Z věcného obsahu půjde o problémy, které seniory nejvíce zajímají, trápí nebo ohrožují. Tj. např. valorizace penzí, dostupnost zdravotní péče, ve velkých městech též cena a dostupnost nájemního bydlení, atd.

● **Lze očekávat, že zástupci jednotlivých politických stran budou účastí na kulatých stolech chtít využít k vlastní propagaci. Bude to samozřejmě legitimní, ale jak na to hodláte reagovat?**

Nijak, počítáme s tím. Kulaté stoly organizujeme proto, aby se politické strany mohly seniorům představit.

● **V souvislosti se sliby lze čekat i rozhořčené reakce na to, co bylo naslibováno a nesplněno v minulosti. Hodlá na kostlivce nesplněných slibů během kulatých stolů upozorňovat i RS ČR?**

Samozřejmě.

Na téma kulatých stolů k mimořádným volbám se v sídle RS ČR konala i tisková konference. Novináři přišli, v médiích však příslušné informace nebyly zatím téměř vidět... Foto Zdeněk Hřebejk

● V médiích lze často číst a slyšet, že čeští důchodci se mají vlastně dobře a že pokud nedojde k radikální reformě, nebudou u nás za pár let na důchody, vzhledem ke stárnutí populace, prostředky. Hodlá RS ČR na kulatých stolech nadhodit i tato témata? Média totiž reprodukuji to, co zaznívá z politické scény.

Čeští senioři se mají hůř než v okolních zemích. A to přesto, že si na penze celý život spořili, že k vyčlenění dostatečných prostředků jsou vlády vázány smlouvou mezi generacemi a že seniory vytvořená základna národního hospodářství jim zakládá legitimní nárok také na přiměřený podíl na prosperitě společnosti. Český stát vynakládá na penze málo,

v posledních čtyřech letech 8,3 % až 8,5 % hrubého domácího produktu, zatím co okolní země až 14,9 % Hrubého domácího produktu. Důsledky jsou hrůzné, sociální postavení starobních důchodců, tj. re-lace průměrné starobní penze k čisté nominální mzdě, je v Česku 49,1 %, na Slovensku 56,8 %, v Polsku 61,2 %, v Maďarsku 76,9 % a v Rakousku dokonce 80,2 %. Jde o jednoznačná fakta, zlepšit sociální postavení českých seniorů je jednou z programových priorit Rady seniorů. Na diskusi jsme připraveni.

● Kulaté stoly mají motivovat seniory k účasti na volbách. Jak ukázaly i volby do EP, stále více lidí je politikou znechuceno. Jaký bude

hlavní argument, aby senioři nechuť překonali a volit šli?

Klidný a spokojený život seniorů, o kterém politici rozhodují.

Ptal se: František VONDERKA

SENIORI A VOLBY 2006

Pro orientaci čtenářů přinášíme údaje, jaká byla věková struktura voličů současných parlamentních stran při posledních volbách do poslanecké sněmovny v roce 2006. V závorce je celkový volební výsledek.

ODS (35,38 %, 1 892 475 voličů): do 30 let 26 %, 31 - 44 let 33 %, 45 - 59 let 29 %, nad 60 let 12 %;

KDU-ČSL (7,22 %, 386 706 voličů): do 30 let 8 %, 31 - 40 let 11 %, 41 - 50 let, 51 - 60 let 28 %, nad 60 let 36 %;

STRANA ZELENÝCH (6,29 %, 336 487 voličů): do 30 let 41 %, 31 - 44 let 29 %, 45 - 59 let 19 %, nad 60 let 11 %;

ČSSD (32,32 %, 1 728 827 voličů): do 30 let 14 %, 31 - 44 let 25 %, 45 - 59 let 33 %, nad 60 let 28 %;

KSČM (12,81 %, 685 328 voličů): do 30 let 5,2 %, 31 - 44 let 11,2 %, 45 - 59 let 28,9 %, nad 60 let 54,7 %.

Samozřejmě je při hodnocení sympatií seniorské populace nutné vzít do úvahy celkový volební výsledek té či oné strany. A pro rok 2009 také to, že za 3 roky došlo k určitým posunům a změnám, protože sympatie voličů se mění, některé politické subjekty celkově ztrácejí vliv a nové naopak vznikají.

BRÝLE PRO AFRIKU

Otázku, jak naložit už s nepotřebnými brýlemi, řešíme v DS už od května. Několik tipů jsme již poskytli, další zveřejňujeme v rubrice dopisů i v tomto vydání. Těsně před uzávěrkou jsme dostali mail od Ing. Miry Poloprutské z Čelákovic, která píše: „Máte-li doma nepoškozené, ale jinak již nepotřebné brýle, můžete je odevzdat do sbírky „Dejme brýle Africe“. Celý projekt vznikl na základě poznatku, že pacienti očních klinik po operacích často své brýle odkládají a nikdy již nepoužívají. Na druhé straně v zemích jako Keňa mohou být brýle nedosažitelně drahé. Nashromážděné brýle budou předány odborné optické firmě, která je čistí, měří, balí a odesílá do Keni. Příjemci sbírky jsou nemocnice ITIBO a nemocnice charity ADRA v Keni.

Jedním z významných partnerů sbírky je Církev československá husitská. První zásilku 1266 kusů brýlí odeslala do Keni v únoru 2009 a další zásilka přibližně 4000 kusů se nyní připravuje. Tuto snahu o konkrétní pomoc Africe ocenila také velvyslankyně ČR v Keni Margita Fuchsová, která rovněž poděkovala za šíření dobrého jména ČR ve světě.

V Praze je možné odevzdat brýle na úřadu Pražské diecéze CČSH, V Tišíně 3, Praha 6, který je organizátorem sbírky, ale myslím, že pochopení najdete na každém farním úřadě CČSH, kterých je po Praze přibližně 30.“

Paní Poloprutská je kazatelkou v Náboženské obci CČSH v Čelákovici (adresa NO CČSH, Husova 1060/4, 250 88 Čelákovice), kde, jak uvádí, v květnu zřídili sběrné místo a do této doby již sebrali na 300 kusů brýlí. Byť v časové tísní, informaci rádi zveřejňujeme. Víme totiž, že do sbírky Církve československé husitské se určitě zapojí i mnozí čtenáři DS.

Vzdělávání seniorů podražilo

Posluchači Univerzity třetího věku (U3V) v Liberci vyslechli od rektora Technické univerzity dvě zprávy – jednu horší a druhou dobrou. Tou horší je, že při platbě za studium v akademickém roce 2009/10 budou muset sáhnout hlouběji do kapsy. Ještě loni si mohli vybrat až čtyři semináře v různých předmětech na dva semestry a stálo je to 1 800 Kč, jen za cizí jazyk si připláceli 500 Kč. Od září si mohou za stejnou částku zvolit jen jeden předmět, za další seminář si připlatí 1 000 Kč a za třetí 800 Kč ročně. Výběr se také omezil na tři předměty. Studenti senioři reagovali na zprávu o zvýšení školného otevřeným dopisem rektorovi v místních novinách. Upozorňují, že kvůli ceně nebudou někteří moci ve studiu pokračovat. Školu ale přiměla ke zdražení nezbytná úsporná opatření, nikoli touha po zisku. Až do letošního roku dotovala U3V částkou zhruba jednoho miliónu korun, přesto,

že na tento program nedostává od státu žádné peníze. Z vlastních zdrojů si může od letošního roku Technická univerzita dovolit přispět na studium seniorů částkou kolem 100 tisíc korun a další peníze bude čerpat ze školného a z grantů. Od roku 1998, kdy byla U3V založena, jich získalo její vedení na rozvoj již jedenáct.

Naproti tomu dobrou zprávou je, že škola nabídne padesát jedno až čtyřsemestrových kurzů přizpůsobených obsahem a zacílených na malou skupinu posluchačů, navíc garantovaných zkušenými pedagogy. Liberecká U3V rovněž poskytuje pestrou paletu nadstandardních služeb: bezplatné návštěvy, ver-nisáže, zájezdy, ples nebo slavnostní zápis a předání osvědčení o absolutoriu. Studium U3V je otevřeno všem zájemcům starším 50 let s ukončeným středoškolským vzděláním. Přihlášky ke studiu se v akademickém roce 2009/10 přijí-

Výstava sedmnácti výtvarných děl studujících v kurzu grafiky a výtvarných činností U3V je až do konce srpna umístěna v Zemské vinotéce na Sokolovském náměstí v Liberci.

mají do 30. srpna, povinný registrační poplatek 200 Kč se odečte z konečného poplatku za studium. U3V na technické univerzitě v Liberci studuje 360 seniorů, průměrný věk je 65 let.

Text a foto JANA VOKATÁ

SLAVILI HASIČI I RODÁCI

V sobotu 4. července Libel, vesnička s 34 trvale obydlenými domky a 114 obyvateli v podhůří Orlických hor, měla svátek – sjezd rodáků, spojený se 110. výročím místního Svazu dobrovolných hasičů a svěcením praporu i znaku obce. Sláva to byla náramná, jak se na vesnici, kde lidé mimořádně drží pospolu, a jež je proto od roku 2003 nositelkou Modré stuhy, ocenění za společenský život v rámci soutěže Vesnice roku, sluší. Místo výčtu fakta: Před budovu obecního úřadu (kdysi – od roku 1909 – to bývala Jubilejní obecná škola císaře a krále Františka Josefa I., nyní citlivě renovovaná) zavítala spousta hostů, ať to byl senátor Miroslav Antl,

starostové okolních obcí, rodáci, občané, ale i gratulanti, kteří přijeli se svými programy. Ti první byli ze sousední vesnice Synkov-Slemeno (ti před časem postavili „celnici“ na obnovenou historickou polní cestu, ale „celnici“ pak někdo ukradl) a nyní sem dojel od nich 15členný divadelní soubor Májovka. Zavítali i hosté z dlouholetého (od roku 1996) jihomoravského víc než 3tisícového partnerského Vlčnova, světově známého Jízdou králů – s cimbálkou a 16členným mužským sborem Vlčnov. Všichni sklí-

zeli potlesk, stejně jako 15členný soubor vlčnovských mažoretek Emča, jehož členky mají dohromady 790 let. Připomeňme na dokreslení jedno z typických libelských podvečerních sousedských posezení. Byl jsem přítom, a tak podávám svědectví: Poklidnou a přátelskou atmosféru narušil příjezd argentinského finančního magnáta s nekompromisními bodyguardy a kufrem plným peněz a následný únos starostky Boženy Šedové do Jižní Ameriky. Ta – podle slov únosce – měla zpoza velké louže řídit svoji obec po internetu...

(text a foto jokr)

UZNÁNÍ A VELKÝ DÍK

I tato slova zazněla na nedávném setkání vedení Dolu Darkov na Karvinsku s bývalými pracovníky podniku. Patřila už třetí a určitě i čtvrté generaci seniorů, bývalých zaměstnanců tehdejších šachet, dnes náležitých tomuto důlnímu podniku ostravsko-karvinských dolů. Na oslavě svých narozenin se sešli ve stonavském Domě PZKO. A bylo opravdu co slavit i na co vzpomínat,

vždyť havířina je opravdu náročná práce a těmto bývalým zaměstnancům, a nejen chlapům, bezesporu vzala i kus zdraví a života. Pro to, co za svého produktivního věku pro šachtu udělali, jim vedení dolu skládá i takto hold.

Nejstarší mezi 250 oslavenci byli 96letá paní Hilda Kaločová a právě letošní „stovkař“ pan Ludvík Konečný, oba někdejší zaměstnanci býva-

lého dolu Barbora. Úplně nejstarším havířem, který však bohužel pro nemoc na setkání nepřišel, je 105letý pan Gabriel Mixa.

Nechyběla dobrá muzika, ke gratulacím se přidaly i mažoretky. Na setkání se vzpomínalo, srovnávala se současná havířina s tou někdejší a občas ukápla i slzička dojetí.

(bř)

ODEŠEL NEJSTARŠÍ VETERÁN VÁLKY

Ve Velké Británii ve věku 113 let zemřel 18. července v pečovatelském domově v St. Dunstan v Ovingdeanu nejstarší veterán z první světové války a zároveň nejstarší muž světa Henry Allingham. Narodil se v roce 1896 a během první světové války byl jako dobrovolník zařazen do leteckých sil britského námořnictva RNAS. Podílel se na přípravě protiponorkových hlídkových letů, zúčastnil se mj. legendární námořní bitvy u Skageraku. V dubnu 1918 po spojení

RNAS a leteckých sborů RFC patřil ke spoluzakladatelům královského vojenského letectva RAF a byl jejich nejstarším žijícím veteránem. Za druhé světové války jako záložník působil v týmu, který v rekordním čase úspěšně vyřešil blokádu přístavu v Harwichi německými námořními magnetickými minami.

Za svoje válečné zásluhy v obou válkách dostal řadu vyznamenání. Mj. byl držitelem nejvyššího francouzského vojenského vyznamenání, důstojnického řádu Légion d'honneur.

„Do posledních chvil byl velmi aktivní, nedávno oslavil 113. narozeniny na lodi HMS President spolu s rodinou. Měl veselého ducha a zároveň byl posledním z generace, která toho pro nás

tolik vykonala. Mezi obyvateli i zaměstnanci domova měl mnoho přátel. Měl ryzí charakter a budeme ho postrádat,“ řekl ředitel pečovatelského domova Robert Leader.

Kromě toho, že byl Allingham nejstarším válečným veteránem, stal se po smrti Tomoi Tanabeho letos 19. června také nejstarším mužem na světě vůbec. Svým věkem jej překonalo jen deset žen.

Henry Allingham sám se oženil krátce po 1. světové válce a během jeho manželství se narodily dvě dcery. Letos v červenci už měl šest vnuků, 12 pravnuků, 14 praprávnuků a jednoho prapraprávnuka. Všichni jeho potomci až na jednoho dnes žijí v USA.

(red)

NŮŠE KNIH I HVĚZDY PRO GOTTA

V pražském hotelu Ambassador se 13. července konal neformální večírek na oslavu sedmdesátých narozenin Karla Gotta, na který bylo pozváno na tisíc a přišlo kolem dvou tisíc hostů. Zviditelnit se do odlesků Gottovy popularity přišli i premiér úřednické vlády Fišer, jeden z jeho předchůdců a nyní zbohatlík a advokátský koncipient Stanislav Gross, exprezident Havel či nyní nejšší kontroverzní ministr Kocáb.

S oslavami svých narozenin začal Karel Gott s předstihem. O zhruba měsíc dříve připomněl jeho padesátiletou kariéru tříhodinový galakonzert, během něhož zpěvákovi popřalo mnoho osobností nejen z hudební branže.

Kromě přání k narozeninám Karel dostal i mnoho různých darů. Zřejmě s nejnápaditějším přišla herečka Jiřina Bohdalová. Nechala vydat miniknížku, „Karel Gott 70“, kam nasbírala odpovědi na tři anketní otázky o Karlu Gottovi od řady osobností, a tak vzniklo pozoruhodné dílko, které získají jen vyvolení. Karel, který do té doby na oslavě polibky šetřil, dal Jiřině pusy přímo na ústa.

Nůše byla pěkně těžká, když si ji dal oslavenec na záda, zavrával a málem

upadl ze schodů. Dostával ale i další originální dary. Skupina skálních fanynek se rozhodla Gottovi udělat radost tím, že po hudební hvězdě pojmenují i jednu z hvězd na obloze. „Prostřednictvím Britské knihovny jsme zažádaly, aby se jedna hvězda ve vesmíru mohla jmenovat KAREL GOTT“, sdělila za tuto skupinku Luisa Řídká a dodala, že

vlastnické právo k této hvězdě bylo nakonec dokonce potvrzeno britskou vládou. Dárek v podobě hvězdy se však fanynky rozhodly věnovat mimo oslavu v Ambassadoru, protože tam by prý „zapadl mezi ostatními.“ A tak pozvaly svůj idol a jeho osobního řidiče na soukromou oslavu, kde pro něj připravily kachnu s několika druhy zelí a knedlíků. Tam mu slavnostně certifikát k jeho vesmírné počtě předaly. Byl prý

překvapen a měl velkou radost. Smutná z toho naopak asi byla předsedkyně jednoho z Gottových německých fanclubů a úspěšná fotografka Ingrid Kernbach. Ta přišla se stejným nápadem, ale nakonec jí nezbylo nic jiného, než do světa a vesmíru vyslat už jen hvězdu jménem KAREL.

Pořad Karel Gott 70, který k jubileu vysílala 13. července večer České televize,

trhal všechny rekordy! Stal se nejen nejsledovanějším pořadem dne, kdy porazil i dlouhodobého vítěze – Televizní noviny Novy – ale stal se rekordmanem ve sledovanosti ČT od roku 2006! Tříhodinový pořad v jeho druhé polovině sledovalo 2 202 000 diváků, tedy 69 % všech u televizní obrazovky! Krokodýlí slzy asi tato fakta vehnala do očí všem pseudokritikům, kteří se Karla Gotta neúspěšně snaží odepsat už řadu let...

(red, foto Josef Louda)

VYHLÁŠIL REPUBLIKU NA MĚSÍCI

Česká republika patří mezi několik málo států, které se mohou pochlubit ojedinělou kuriozitou: na území našeho státu současně existovalo a i dnes existuje několik republik či jiných státních útvarů. Prvním z nich byla v roce 1420 husitská Tábořská republika. V roce 1882 v zemích koruny české vznikla Sůchovská republika a v roce 1907 Hanácká republika. Po roce 1918 se na území státu postupně střídaly Československá republika, ČSSR, ČSFR a nakonec od roku 1993 současná ČR. Ještě před ní – už v roce 1990 – v Praze vznikla Ohnivá minirepublika. Po roce 1989 byla nadšenci v Praze 3 rovněž obnovena Svobodná republika Žižkov; v roce 2001 světlo světa na Břeclavsku spatřila Republika Kraví hora. Mimo těchto republik

Milan Garncarz udržuje kontakty s řadou světových osobností, psal mu i francouzský prezident Chirac

na území ČR ještě máme Valašské království, Telšejnské panství, Zemi děda Praděda, Horácké království a také Krušnohorské velkovévodství. DS to sdělil nezávislý publicista Milan Garncarz, který o této věci ví své z první ruky: byl voleným prezidentem Ohnivé minirepubliky po celou dobu její existence do roku 1998. A aby toho nebylo málo, v říjnu 1990 byl korunován za krále Hanáckého tvařížkového království. Je totiž, kromě jiného, velký recesista:

3. listopadu 1994 absolvoval autogramiádu jedné ze svých knih v manéži cirkusu King v kle-

První Ohnivá minirepublika udělovala i svůj vlastní řád za zásluhy o lidskost.

ci se sedmi lvy. Ani to mu nestačilo: další publikaci 8. října 1998 na Staroměstském náměstí v Praze podepisoval na zádech indického slona Dumbý. Ve svých kouscích pokračuje: od příslušné agentury v USA letos získal na Měsíci pozemek o rozloze 4047 čtverečních metrů a vybaven potřebným vlastnickým certifikátem na něm v květnu vyhlásil obnovou Ohnivou minirepubliku... Milan Garncarz, který se vedle smyslu pro humor vyznačuje i občanskou statečností – po roce 1970 se angažoval v oblasti lidských práv, v uplynulých dnech oslavil neuvěřitelné 75. narozeniny. Do dalších let mu přejeme vše nejlepší a aby mu nadále vydržel nádherný smysl pro humor a recesi.

(text a foto fav)

INFO LETEM

**Rada seniorů
České republiky**
občanské sdružení

PORADNY RS ČR

Sídlo pražské poradny **Rady seniorů** České republiky je v Domě odborových svazů v Praze 3, nám. W. Churchilla 2.

Telefonní spojení: 234 462 073-7

oblast sociální: 234 462 074

oblast právní: 234 462 074

oblast bytová: 234 462 076

Poradna pro seniory pro práci s PC:

E-mail: poradna.praha@rscr.cz

Telefon: 234 462 075

Poradny Rady seniorů ČR jsou pro všechny seniory zdarma.

Návštěvní hodiny:

Každý pracovní den (8-14 hod.) je otevřena poradna sociální.

Pracovníci poradny vyřizují každé pondělí a středu (14 - 18 hod.) otázky právní, každé úterý (14 - 18 hod.) otázky bytové. Do poradny pro práci s PC můžete volat každý pracovní den (9 - 11 hod.) nebo napsat na e-mail: hrebejk@rscr.cz.

Počítačové kurzy pro seniory mají svůj zvláštní režim.

Kvůli nemoci má právní poradna RS ČR v Praze až do odvolání omezený provoz a poradenství v této oblasti lze sjednat pouze po předchozí telefonické dohodě.

KONTAKTNÍ ÚDAJE REGIONÁLNÍCH PRACOVISŤ RS ČR:**Hradec Králové:**

Dům odborových služeb,
Gočárova 1620 - kancelář 405

Telefon: 495 521 048

E-mail: poradna.hradec.kr@rscr.cz

Vedoucím regionálního pracoviště je Prof. RNDr. PhM. Jan Solich, CSc.

Ostrava:

Poradna se přestěhovala 1. 12. 2008 do nových prostor na adresu:

Ostrčilova 4/2691, 5. patro

Telefon: 599 445 532

E-mail: poradna.ostrava@rscr.cz

Vedoucím regionálního pracoviště je Ing. Oldřich Pospíšil

Brno:

Dům odborových služeb,
Malinovského nám. 4 - kancelář 414

Telefon: 532 269 414

e-mail: poradna.brno@rscr.cz

Vedoucím regionálního pracoviště je Ing. Pavel Březa.

Regionální pracoviště pracují v obdobném režimu jako pražské ústředí, neposkytují však seniorům poradenství pro práci s počítačem.

UPOZORNĚNÍ

I pracovníci poraden mají dovolené a někdy také rovněž úkoly mimo své pracoviště. Nemusí proto být v poradnách vždy. Svoje osobní návštěvy v poradnách si proto předem domluvte telefonicky. Vyhnete se tak nepříjemným situacím, kdy očekávanou pomoc kvůli nepřítomnosti příslušného odborníka nedostanete.

Problémy s rozúčtováním vodného

**Ing. Karel
HANAUER**

Problém: Chatová osada je zásobována pitnou vodou z městského vodovodu. Množství vody se měří na vstupu do chatového vodovodu. Každá z chat má instalován poměrový vodoměr.

Každým rokem, když přijde faktura za vodné, nastanou dohady, kolik bude každý chatař platit, protože fakturační náměr je vždy vyšší než součet náměrů chatových vodoměrů. Navíc se obvykle nepodaří sladit datum odečtu všech vodoměrů.

Rozbor: Fakturační vodoměr na začátku vodovodní přípojky do chatové osady je pro platbu všech chatařů rozhodující. Součet jejich plateb tedy musí být totožný s fakturovanou cenou, a není proto rozhodující, kolik naměřily jednotlivé podružné vodoměry. Jejich náměry mohou posloužit jen ke stanovení výše platby jednotlivých chatařů.

Proč se náměry vodoměrů odlišují? Uniká snad někde voda, jejíž množství fakturační vodoměr zachytí, ale vodoměry v chatách nikoliv? To je obvyklá každoroční otázka, a odpověď na ni není jednoznačná. Může tomu tak být, ale také nemusí.

I když jsou všechny měřicí přístroje v pořádku (nejpozději každých 6 roků jsou ověřovány na přesnost), jedná se o dvě soustavy měření. Z nich

každá má nárok na chybu měření a skutečně odebrané množství vody nemusí být tedy exaktně zjištěno ani jednou z obou soustav.

Dejme tomu, že jde o vodoměry dimenzované na průtok 6 kubíků za hodinu a jejich třída přesnosti je 1,5. Každý z vodoměrů může mít tedy chybu $6000 \cdot 0,015 = 90$ litrů za hodinu. Za rok by to mohlo představovat značné množství vody.

Chatové vodoměry se obvykle neprovozují na jmenovitý průtok vody a chyba jejich měření pak může být ještě větší. Fakturační vodoměr pak měří průtok vody, který je součtem jednotlivých odběrů, a ten zaznamená i drobné spotřeby vody v jednotlivých chatách.

Není proto neobvyklé, že fakturační náměr je větší, než je součet všech podružných náměrů, dokonce o množství, které může dosáhnout i více než 15 % fakturovaného množství vody pro celou osadu.

Bohužel, neplatí žádný celostátní předpis, který by stanovil povolenou odchylku z měřeného množství vody. Vyhláška č. 428/2001 Sb. ministerstva lesního a vodního hospodářství vydaná k vodohospodářskému zákonu stanoví, že spotřebované množství vody chatovou osadou jako odběratelem pitné vody se stanoví náměrem vodoměru.

Cenový výměr č. 01 vydávaný každým rokem ministerstvem financí stanoví, že „způsob rozúčtování vodného a stočného jednotlivým spotřebitelům je předmětem dohody mezi odběratelem a spotřebitelem. Spotřebitelem se rozumí majitel bytu, uživatel bytu,

uživatel nebytových prostorů nebo jiný uživatel nemovitosti včetně odběratelů, kteří nemovitost přímo užívají. Nedojde-li k dohodě alespoň s polovinou spotřebitelů, provede se rozúčtování podle počtu obyvatelů bytu v závislosti na vybavení bytu a podle počtu a druhu nebytových prostorů (roční směrná čísla spotřeby vody).“

Cenový výměr tedy dává přednost dohodě alespoň poloviny chatařů, která by mohla znít např. tak, že fakturované množství vody odpovídající součtu náměrů chato-

vých vodoměrů se rozpočítá v poměru náměrů chatových vodoměrů a zbytek náměru fakturovaného množství vody jinak. Např. v poměru náměrů chatových vodoměrů, nebo podle ploch chat, nebo rovnoměrně na každou chatu rovným dílem. První způsob je vlastně totožný s rozpočítáním celého fakturovaného množství vody v poměru náměrů chatových vodoměrů. Druhý způsob znamená vypočítat plochy všech užívaných podlaží chat. Třetí způsob je nejjednodušší, ale bude znamenat, že část fakturované ceny vody zaplatí

i chatař, který vodu po celý rok nepoužil.

Doporučení: Záleží na chatařích, jak se dohodnou. Zdá se, že pro praxi přichází v úvahu jeden ze tří způsobů uvedených v předchozím odstavci. Cenový výměr nevyžaduje souhlas všech. Je tedy třeba zdůraznit, že v případě rozporných názorů chatařů nelze vyhovět všem vlastníkům chat a názor alespoň poloviny bude rozhodující pro všechny.

Ing. Karel HANAUER,
vedoucí bytové komise
Rady seniorů ČR

FACEBOOK – KLADY I RIZIKA

Zdeněk HŘEBEJK

Mnozí z nás dostali e-mail, který obsahoval sdělení, že váš přítel vás zve ke sdílení informací na internetovém komunitním serveru. Víte, co jsou komunikativní servery, proč jsou v poslední době stále více v kurzu a jaké zde na nás číhá nebezpečí?

Nejprve si položíme otázku, co to vlastně komunitní server je. Nejjednodušší definice zní takto: Je to internetová služba, která libovolným způsobem sdružuje různé uživatele internetu. Komunitní server je tedy bezesporu hodně široký pojem, který lze používat na celou řadu konkrétních služeb. Mám na mysli třeba různé internetové chaty, diskusní kluby a fóra, informace mnohdy tak citlivé a osobní, že hrozí i jejich případné zneužití. V on-line světě se totiž potkávají nejrozličnější lidé a komunikují spolu, což je jedním z rysů komunitních služeb. Komunikace však ve světě komunitního serveru nemusí být nutně v přímé textové formě, kdy spolu diskutují dva lidé či větší skupina lidí. Může jít i o nepřímý způsob komunikace, kdy různými způsoby jeden uživatel promlouvá k celému světu, resp. ke každému, kdo jej chce poslouchat. Ať jsou to členové rodiny, kolegové z práce, bývalí spolužáci, nebo naprosto neznámí lidé.

Za takovou komunikaci lze považovat například i povedené fotky z výletu či dovolené, nebo zajímavé domácí video. Ostatní uživatelé si pak úlovky vašeho fotoaparátu nebo kamery mohou prohlédnout, eventuálně k nim přidat svůj komentář.

Prostřednictvím komunitních serverů můžete také světu říci, co si myslíte

Počítačová poradna DS

o všem, co vás napadne, a konfrontovat tak své názory na cokoli s jinými lidmi, nebo se jen prostě vypovídat. Někteří lidé to dělají v hospůdce u piva, jiní na internetu. Můžete se vyjádřit na videu nebo formou zápisu do internetového deníčku. Nežádka se najdou uživatelé, kteří mají podobný pohled na svět, obdobné zkušenosti či stejné zážitky, podobné problémy např. technické, zdravotní, rodinné apod. Pak vznikají různé on-line sociální vazby, kdy spolu třeba i naprosto neznámí lidé komunikují prostřednictvím internetu, sdílejí své názory, poznatky a zkušenosti. Je to zábavné a mnohdy i užitečné.

Bezesporu nejzajímavějším a zejména v poslední době upřednostňovaným je právě FACEBOOK. Na internetových stránkách ho najdeme na adrese: www.facebook.com.

Počet jeho uživatelů každodenně stoupá a s více než dvěma sty miliony uživatelů je považován za jedničku mezi komunikativními servery. Pohybuje se na něm i řada českých uživatelů. K jeho rozmachu v České republice přispívá i to,

že Facebook je i v české podobě. Každý uživatel zde má svůj profil, v němž ostatním může sdělit libovolné informace o sobě, své rodině či přátelích. Na Facebooku se pohybuje i řada známých osobností v čele s americkým prezidentem Barackem Obamou.

Ve výhodách a přínosech komunitních serverů se však skrývá i velká hrozba, na kterou kritici právem poukazují. Pokud budete v rámci on-line komunit příliš sdílní a upřímní, přicházíte o své soukromí a mohli byste toho později i litovat. Jakmile je totiž jednou libovolná informace on-line, je její šíření nekontrolovatelné. Pokud zde tedy např. pomlouváte přátele, sousedy či své nadřízené v práci, určitě by se vám nelíbilo, kdyby si to přečetli. Nevypálí se tedy psát na internetu to, co byste za normálních okolností na veřejnosti neřekli. Ne vše lze smazat nebo odvolat. Dalším problémem je prozrazování osobních informací. Dobře si rozmyslete, než jakoukoliv informaci o sobě nebo své rodině pustíte na internet. Totéž platí i o vystavování vašich fotografií nebo videí. Možná jste četli nedávno článek o tom, že manželka nového šéfa britské tajné služby MI6 Johna Sawerse na internetovou komunitní síť Facebook umístila fotografie a i velmi citlivé osobní údaje o své rodině. Celý svět se tak dověděl to, co se jinak přísně tají: kde Sawersovi žijí, pracují, kdo jsou jejich známí a i kde tráví dovolenou...

Samostatnou kapitolou je pak účast a vystupování dětí na komunikativních serverech. Zákazy rodičů zde mnoho nezmůžou, ale vysvětlení možných rizik prarodiči určitě vyzní lépe a přesvědčivěji. Zejména nebezpečné je domlouvání si schůzek s cizími lidmi. Vždyť na internetu se nepohybují pouze čestní a pravdomluvní lidé a na internetovém chatu jen velice těžce rozpoznáte kladení pastí pedofila či sexuálního zvrhlíka.

Zdeněk HŘEBEJK

Jak vybírat digitální fotoaparát

V minulém čísle DS jsme si pověděli, jaký digitální fotoaparát si pořídit jako fotoamatér, který fotí pouze o dovolené, případně při rodinných oslavách. Psali jsme v této souvislosti mj. o rozlišení. Vývoj jde neúprosně dále a v dnešní době rozlišení snímače už nevypovídá tolik o kvalitě přístroje, jako tomu bylo dříve. V dnešní době mají už i ty nejlevnější přístroje rozlišení kolem 8 Mpx. Častou chybou ovšem je, když začínající fotograf sníží citlivost snímače a fotí s např. 7 Mpx fotoaparátem na 3 Mpx. Motivem takového přenastavení je často snaha ušetření místa na paměťové kartě. To ovšem degraduje kvalitní fotoaparát do kategorie přístrojů o několik set až tisíc korun levnějších. Vhodnější je tedy využít plné rozlišení snímače. To umožní zachovat dostačující kvalitu i při následných výřezech fotografie.

I začátečníci by si měli uvědomit, že za krátký čas zvládnou základy a tím vzrostou jejich nároky na funkce fotoaparátu. Jejich množství hraje roli hlavně pro zkušenější fotografy, kteří si poradí s možností manuálního nastavení expozice, režimem měření světla, vyvážením bílé barvy a ostatními funkcemi. Pro začátečníky je každý fotoaparát vybaven plně automatickým režimem, ve kterém stačí jen zaměřit a stisknout spoušť.

Mnozí se rozhodují podle materiálu, z něhož je zhotoveno tělo fotoaparátu. Z funkčního hlediska to v podstatě

Snímek pořízený ve formátu JPG a jeho výřez.

nehraje roli. Rozdíl mezi kovovým a plastovým přístrojem není v odolnosti (jak si mnozí myslí), ale pouze v designu a váze. Kovové přístroje sice vypadají elegantně, ale zákazník za tento efekt zaplatí.

Důležitým parametrem pro výběr fotoaparátu je podpora různých formátů. „Formát“ je v digitální fotografii velmi často používaný pojem, avšak má jiný význam, než v klasické fotografii, kde jím označujeme velikost negativu nebo zvětšeniny. Zde označuje typ softwarového zpracování a uložení. Běžným a dostačujícím je formát JPG. Jde o formát používající kompresi a je vhodný pro použití ve webových stránkách. Pro pokročilý je zajímavý formát RAW. Zachová maximum informace, získané ze snímacího prvku, a počítač může následně provést náročnější výpočty, než doslova miniaturní výpočetní element v digitálním aparátu. PC ale musí být vybaven speciálním softwarem.

Hledisek, podle kterých je možno vybírat fotoaparát, je samozřejmě mnohem více. Odpověď na otázku „Který digitální fotoaparát je lepší?“ máme vlastně každý sám v sobě. Pro každého se hodí jiný přístroj, protože na něj a na fotografování máme každý jiné nároky. Opět připomínáme, že na příspěvky do naší fotosoutěže „Emoce léta 2009“ čekáme do 30. září.

(zh)

KDYŽ JSOU VE HŘE DLUHY

JUDr. Stanislav GROSPÍČ

K 30. dubnu jsem odešel do starobního důchodu. Dle kolektivní smlouvy jsem dostal odměnu, násobky průměrné mzdy. Před několika dny jsem ale dostal dopis, že při výpočtu došlo k chybě a odměna byla vyplacena vyšší. Dostal jsem dohodu o uznání dluhu s omluvou a požadavkem na vrácení části peněz. Došlo k chybě v účetním programu SAP. Chci se zeptat co se stane když dluh neodsouhlasím. Jaká je vymahatelnost dluhu v takovém případě?

J. D., Plzeň

Jestliže kolektivní smlouva stanoví odměnu při odchodu do starobního důchodu, pak Vám náleží jen částka takto stanovená. V případě, že Vám byla vyplacena, byť vinou na straně zaměstnavatele, částka vyšší, má právo zaměstnavatel rozdílné požadovat zpět. Jde o občanskoprávní vztah pro uplatnění pohledávky. Postup zaměstnavatele je v tomto případě v zásadě správný. Pokud byste neodsouhlasil tzv. dluh, či nechtěl přeplatek na odměně vrátit, pak by jej zaměstnavatel mohl vymáhat žalobou prostřednictvím soudu.

Po osmi letech vydal správce konkurzní podstaty konečnou zprávu o výsledcích konkurzu. Bývalým zaměstnancům vyplatí dlužné mzdy. Inflace za tak dlouhé období je vyšší než 20%. Reálně přijdeme o desítky tisíc Kč. Nemáme nárok na úroky, nebo jinou náhradu ztráty?

Karel L., Pardubice

Bohužel v tomto případě není nárok na zohlednění inflace. Muselo by to být ujednáno např. v kolektivní smlouvě, pokud ve firmě působila odborová organizace a měla uzavřenu kolektivní smlouvu, nebo by to muselo být stanoveno vnitřním předpisem zaměstnavatele. I v tomto případě by se to však vztahovalo pouze na dobu, po kterou trval pracovní poměr. Vztahovalo by se to tedy na dobu, kdy pracovní poměr zanikl, ale nikoliv na další období, ve kterém se čekalo na rozhodnutí soudu či vyřízení konkurzní podstaty.

JUDr. Stanislav GROSPÍČ
(autor pravidelně přispívá do internetové poradny, kterou najdete na adrese www.kscm.cz v sekci Pomoc občanům)

NOVÁ
SOUTĚŽ

S DS ZA KOUZLEM DOLOMIT

Už nám to píšete i Vy, čtenáři Doby seniorů: Četba zatím jediného periodika, které vydávají samotní seniori, je podle Vašich mnohých dopisů výhrou. Čtenáři se podle tohoto ohlasu z DS dovědí mnohé užitečné a potřebné informace, které v jiných novinách nenajdou. Alespoň ne v takovém rozsahu a tak podané, jako v DS.

Pravidelní čtenáři DS už z desítek a stovek příkladů ovšem už také vědí, že ten, kdo čte DS vyhrává i jinak. Každé číslo totiž přináší řadu soutěží o ceny. Není tomu jinak ani v tomto čísle. V něm však díky spolupráci s Pangeo tours máme opět lahůdku: její zájezd pro dvě osoby do čarokrásných italských Dolomit.

Do světa strmých vápencových věží, krásných scenerií, nedotčené přírody a pohnuté historie. Říká se, že jsou "nejkrásnější horskou krajinou" na světě a zcela právem byly v červnu 2009 zapsány na seznam Světového dědictví UNESCO. Za zápis vděčí Dolomity především svému unikátnímu vzniku: dnešní skalní masivy vznikly před 2,5 milióny let z obřího korálového

útesu v teplých vodách pravěkého moře Tethys. Dnes příkré skalní věže střídají hluboká údolí a jemně zvlněnou krajinu s nádhernými loukami a malebnými vesničkami. Dolomity jsou jedinečné také svojí kulturní a jazykovou rozmanitostí. V některých jihotyrolských údolích se mluví nejen německy a italsky, ale i ladinsky, což je modernější varianta lidové latiny, a tříjazyčné ukazatele jsou tu naprosto běžné.

CO VÝHRA OBNÁŠÍ?

Zájezd „Italské Dolomity“ cestovní kanceláře Pangeo tours pro dvě osoby v termínu 3.9. – 7.9.2009 v celkové hodnotě 13.000 Kč. Cena zahrnuje: dopravu, ubytování a stravování plnou penzí (bez nápojů) v hotelbusu, poplatky za trajekty, služby technického doprovodu, tištěného průvodce zájezdu a pojištění CK proti úpadku. Cena nezahrnuje: vstupy do objektů a národních parků, fakultativní výlety, nápoje kromě čaje k snídani, cestovní pojištění. Trasa zájezdu „Italské Dolomity“ vede kolem nejatraktivnějších míst italských Dolomit. Umožní zažít kouzlo masivu s nejvyšší horou Dolomit Marmoladu (3.342

m n. m), atmosféru horského centra Cortina d'Ampezzo a vidět horské scenérie jižního Tyrolska, místa spojená s dramatickými událostmi 1.světové války, kdy tvrdá válečná fronta v letech 1915 až 1917 vedla napříč Dolomity. Turistické stezky v okolí průsmyku Passo Falzarego vedou muzeem 1.sv. války pod širým nebem, kde si lze prohlédnout obranné zákopy a vojenské tunely. Horské centrum Madonna di Campiglio je skvělým výchozím místem pro pěší túry, které nabízejí výhledy na bizarní skalní formace masivu Dolomity di Brenta.

KDO MÁ NA VÝHRU
ŠANCI?

Každý, kdo správně odpoví na tuto otázku: Pro kolik osob je určen evropský hotelbus CK Pangeo tours?

Odpověď pošlete na adresu Doba seniorů, Nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3 nebo na e-mail: ds@rscr.cz. Náš tip: nápovědu najdete na st. 15.

(Upozornění: výhrou je zájezd pro 2 osoby, finanční kompenzace není možná.)

Cestovní kancelář Pangeo tours, a.s., největší hotelbusový dopravce v České republice, nabízí zajímavé a oblíbené poznávací a expediční zájezdy po celém světě. Velice oblíbená je Latinská Amerika, jižní Afrika, Evropa a Blízký východ.

KDO CHCE VIDĚT SVĚTA KUS,
VYBERE SI HOTELBUS

Výhody cestování HOTELBUSEM:

- bezpečnost a pohodlí s vlastním zázemím včetně plné penze
- péče české posádky i efektivní vyžití celého času dovolené
- máte stále „koušek domova“ s sebou
- nestěhujete se z hotelu do hotelu, žádná ztracená zavazadla
- žádné nepohodlné přejezdy místní dopravou

CK Pangeo tours, a.s., Lannova 15, 370 01 České Budějovice, Tel. +420 386 359 321

Navštivte Pangeo tours, a.s. na <http://www.pangeotours.com> a objednejte si zdarma katalog a DVD.

ZÁLOŽKA VRÁTI EBRA

MALÁ ÚVAHA O SRPNOVÝCH PRANOSTIKÁCH

Velmi důležitým dnem bývá 10. srpen. Svatý Vavřinec býval patronem kuchařů, sládků, vinařů a kupodivu i knihovníků, tedy je i dnem mým. Knihovnickou školu jsem si dělal hned po knihkupecké a rád na ta léta vzpomínám – ať už je srpen či jiný měsíc. Stejně tak rád vzpomínám na vinaře, které jsem navštěvoval na Moravě a dodnes rád piji Vavřinecké, bez ohledu na to, zda je právě svatého Vavřince. A ten prý **DÁVÁ LÉTU PRVNÍ ŽDUCHANEC** – věřme, že letní dny to ještě dlouho neodradí. Přeji vše dobré pranostice vinařské – **NA SVATÉHO VAVŘINCE SLUNEČNOST – VÍNA HOJNOST** nebo s ještě lepším rýmem **KDYŽ O SVATÉM VAVŘINCI SLUNCE SVÍTÍ, BUDEM DOBRÉ VÍNO MÍTÍ**.

Uprostřed srpna připomíná se svátek Panny Marie a s ním i vinařské rčení **JE-LI NA NANEVZETÍ PANNY MARIE PĚKNĚ, NASTANE POŽEHNANÝ PODZIMEK A POČASÍ BUDE PŘÍZNIVÉ VINNÉ RÉVĚ**.

Dne 16. srpna míval svátek svatých Roch a znalci literatury možná vzpomenu, že je to známý patron francouzských vinařů, například ze Zvonokos. O víně by mohla být řeč nekonečně dlouhá. A tak já konečně prozradím, že v těchto dnech se pilně a dost věnuji vínu. Nikoli pěstování či pití, ale české poezii o víně. S chutí (i toho vína na jazyku) připravuji literární večer básní z pera J. V. Sládka, Jana Nerudy, Jana Skácela až po Jaroslava Seiferta a Jiřího Žáčka – to vše pro Památník národního písemnictví. Rád brzy upřesním datum i značku vína.

SRPEN

Klepeta rudá do obilí
se vnořila. Už pokosili
a lány dlouhé jako stuhy
už znovu převracejí pluh.

Večery v srpnu! Měkce líhá
se do trav suchých pod jabloní.
Chlad lesa zve tě, houby voní
a za stromem už podzim číhá,

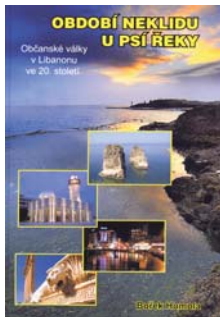
by k večeru až padnou stíny,
zadrh ti smýčku z pavučiny.

(Jaroslav Seifert, ze sbírky *Jaro, sbohem*)

VZKAZNÍK

Až do 16. srpna můžete v Kulturním domě v Železném každý den od 14 do 18 hodin vidět díla více než šesti desítek výtvarníků z celé ČR. V rámci již IX. VÝTVARNÉHO LÉTA V ŽELEZNÉM zde vystavují obrazy, plastiky, fotografie, práce ze skla, keramiku, dřevorezby, šperky a díla z dalších oborů výtvarného umění. Mezi vystavovateli je i Miroslav Pavlík, jehož kresby můžete pravidelně vidět i v Době seniorů. Výstavu v Železném, která je věnována památce malířů Drahose Kováře a Vladimíra Jůzy, společně pořádají Klub přátel výtvarného umění v Tišnově a OÚ v Železném.

NÁŠ TIP

Období neklidu u Psí řeky - Občanské války v Libanonu ve 20. století, to je celý titul knihy Bořka Homoly, bývalého zpravodaje ČTK na Středním východě. Autor v ní publicistickou formou přibližuje čtenářům zdroje a okolnosti dlouhodobého napětí v Libanonu. Tato krásná zem v minulosti prošla dobou rozkvětu, kdy byla považována za „Švýcarsko Středního východu“. Zažila ale i období dvou nesmírně krutých občanských válek, z nichž ta poslední trvala více než 15 let. Válku nakonec ukončila v říjnu 1989 tzv. Taifská dohoda, ale její důsledky se projevují dodnes. V knize kromě poutavě podaných fakt najdete i množství autentických fotografií z archivu autora. Knihu vydalo nakladatelství Agrofin a můžete ji zakoupit za doporučenou cenu 179 Kč.

SRPEN LÁKÁ NA HOUBY. I DUCHODCE ZABLOUDÍ.

BUDOU SLAVIT

K známým a populárním osobnostem, které v srpnu oslaví svoje životní jubileum a kterým touto skromnou cestou přejeme jen to dobré, patří:

3.	Vítězslav Jandák	62 let
7.	Ladislav Sitenský	90 let
8.	Marie Kubátová	87 let
9.	Ladislav Županič	66 let
	Eva Pilarová	70 let
10.	Miroslav Švandrlik	77 let
	Vladimír Páral	77 let
17.	Uršula Kluková	68 let
23.	Libuše Švormová	74 let
25.	Miroslav Plzák	84 let

JUBILANTI V PAMÁTNÍČKU

Vybírám z několika odpovědí některých srpnových jubilantů, kteří je vepsali do mých stále rozšiřovaných památníků se zadávanými otázkami:

NA CO NEJVÍC NADÁVÁM. Na politiky a na sebe. (Ladislav Županič)

PROČ LIDÉ BÁSNÍ? Někteří z přemíry emocí, jiní z potřeby se uplatnit a další ze špatného odhadu vlastních schopností. (Miroslav Švandrlik)

ZA CO NEJVÍC UTRÁCÍM. Za pobyty v Mariánských Lázních. (Vladimír Páral)

KOLIK JSEM NEJVÍC UTRATILA V ČÍNSKÉ RESTAURACI VE VODÍČKOVĚ ULICI? Dnes by to nestačilo ani na burτίka ve stánku na Václavském náměstí. (Uršula Kluková)

NA PUSTEVNY A RADHOŠŤ

Pustevny jsou největší turistické centrum Beskyd. Přitahují návštěvníky v zimě i v létě. Své jméno získaly díky poustevníkům, kteří zde pobývali v 18. století. Ovšem i další lidé brzy objevili krásu tohoto půvabného kraje a začali zde budovat turistické chaty a útulny. Mezi prvními byly útulna Maměnka a restaurace Libušín (1894) podle projektu známého architekta Dušana Jurkoviče, které dnes patří k nejcenějším kulturním památkám Beskyd a v roce 1996 získaly statut národní kulturní památky.

Z Pustevny (1018 m) se můžete pěšky nebo na kole vydat na horu Radhošť (1129 m), která je symbolem zdejšího kraje. Po cestě potkáte sochu pohanského boha slunce, plodnosti, a úrody Radegasta se lví tváří, přilbicí v podobě býčí hlavy s rohy, s rohem hojnosti v pravé a sekerou v levé ruce. Autor tohoto uměleckého díla Albín Polášek, frenštátský rodák a dlouhá léta profesor akademie krásných umění v americkém Chicagu, dokončil sochu v roce 1930

a věnoval ji obyvatelům zdejšího kraje. Byla zhotovena z umělého kamene, který ale špatně odolával drsným klimatickým vlivům. V

roce 1998 ji proto nahradila kopie z pravé jihočeské žuly. Originál je k vidění ve vestibulu radnice ve Frenštátě pod Radhoštěm.

Tradice praví, že Radegastova modla byla uložena v jakémsi podzemním radhošťském chrámu. To, co zní jako pohádková fantazie, má ale racionální jádro. Horský masív Radhoště je protkán dnes již většinou zavalenými pseudokrasovými pískovcovými jeskyněmi, které byly dlouhé až několik stovek metrů. Na vrcholu Radhoště stojí kaple z roku 1898 a sousoší Cyrila a Metoděje, kteří sem

prý kdysi skutečně zavítali. Především vás ale čeká neopakovatelný výhled do dalekého okolí. Svým tajemným kouzlem Radhošť lidi přitahoval už od pohanských dob. Ovšem ještě dlouho po nich v období letního slunovratu vrchol hory ožíval nespoutanou zábavou. Od šedesátých let minulého století se počátkem července na Radhošti konají cyrilometodějské poutě, kterých se účastní i několik tisíc lidí.

Na Pustevny se dostanete autem (nahore je placené parkoviště), nebo autobusem z Rožnova pod Radhoštěm. Pohodlnou cestu se zajímavým pohledem na krajinu z ptáčích perspektiv nabízí sedačková lanovka, jejíž nástupní stanice se nachází v Trojanovicích u Frenštátu pod Radhoštěm. Jezdí denně každou celou hodinu od 7.00 do 18.00 hodin a stojí 60 Kč (jednotlivá jízda, zpáteční 90 Kč). Na hory se jezdí hlavně kvůli přírodě a zotavení, ale zde na hosty čekají i gurmánské zážitky. Už na Pustevnách je několik kolib a hospod, ve kterých se vaří valašské speciality jako jsou kyselica či halušky, a ty dostanete i v turistické chatě přímo na Radhošti.

Jako vždy v této rubrice i dnes **SOUTĚŽNÍ OTÁZKA:** Podle Poláškovy návrhu byly v roce 1930 z umělého kamene odlity dvě sochy Radegasta. Víte, kde se dnes nachází ta druhá, původně určená pro autorovu zahradu? Na odpovědi čekáme do **20. srpna** na adresách redakce (viz tiráž na str. 31). Na tři autory správných odpovědí čekají hezké knížky. (fav)

VAŘÍME RYCHLE, CHUTNĚ A ZDRAVĚ

Do redakce dostáváme od čtenářek a čtenářů DS stále další recepty na různé guláše, takže naše „univerzita“ na toto téma může dále pokračovat. Pokud i vy máte nějaký zajímavý recept, pošlete nám ho, rádi ho zveřejníme a uvedeme i odesílatele zdařilého receptu, jehož zásluhou si pochutnají i další čtenáři.

ZAPEČENÝ GULÁŠ

Potřebujeme: 500 g hovězího masa,

500 g těstovin, 150 g tvrdého sýra

Postup: Z masa připravíme klasický guláš, ale bez zahuštění. Dáme vařit těstoviny,

ty připravíme běžným způsobem. Mezitím nastrouháme tvrdý sýr. Polovinu tohoto sýra promícháme s uvařenými těstovinami. Těstoviny vsypeme do guláše, vše promícháme. Směs nalijeme do pekáče a posypeme zbytkem sýra. Zapékáme asi 30 minut při mírné teplotě, až sýr dostane zlatavou barvu. Na talíři můžeme ozdobit tatarskou omáčkou.

SVRATECKÝ GULÁŠ

Potřebujeme: 500 g vepřového masa, 500 g cibule, 100 g slaniny, 100 g žam-

piónů, 150 g kečupu, pepř, sůl, sladká paprika, majoránka, kmín, česnek, olej nebo sádlo

Postup: Maso a slaninu nakrájíme na nudličky, žampiony nakrájíme na plátky a na oleji prudce opečeme. Přidáme na kolečka nakrájenou cibuli, orestujeme, přidáme koření, podlijeme trochou vody a dusíme do měkka. (Kolečka cibule by se neměla rozvařit.) Jako přílohu můžeme podávat bramboráčky.

Recepty poslali Petr Jílek ze Strakonice a Marie Wernischová z Brna.

	ZARPUTILÝ ODPOR	ČÁST ZÁVODU	ČÁST TRÁVNÍKU	HEYER- DAHLOVO PLAVIDLO	KOČKOVITÁ SELMA		ÚPRK	VRCHOL HLAVY	ČÁST VOZU	KOŽLANSKÝ PODNIK		ROZUM (latinsky)	KLEKÁNÍ	ZNAČKA AUTOSVÍČEK
PARNO						OFENZÍVA RÁJ					VRANÍK			
1. DÍL TAJENKY											DRUH PEPŘE CHEM.ZN. HLINIKU			
VÝKON. STUPEŇ V DŽUDU				STAROŘÍM. ÚŘEDNÍK INFEKČNÍ ČINITELE					MEDOJED KAPSKÝ UTRPENÍ					
PRIMÁT			LYŽAŘSKÝ VÝTAH ŠACHTY					AFRICKÝ STÁT LÉTA					3. DÍL TAJENKY	JANINSKÝ PAŠA
PŘÍPRAVEK NA PRÁNÍ							DRUH LIHOVINY VÝHŘEVNÉ PALIVO				SYMETRÁLA ČÁST VĚTY			
	SEDMÁ VELMOC	ČTVRTINA GROŠE PŮVODNÍ MYŠLENKA				VELKÝ OŘECH BICYKLY						NÁZEV ZN.LITRU VOLÁNÍ PŘI KORIDĚ		
SOPEČNÉ USAZENINY					RUDODŘEV HRA S ČÍSLY					MINULÉHO ROKU SLUŽEBNÍ POŘADÍ				
DNY ŘÍMSKÉHO KALENDÁŘE				DOUŠKY AGENT 007					DIVADELNÍ ÚLOHA JUVIOVÉ OŘECHY					SNAD
ZVRATNÉ ZÁJMENO			ZNAČKA LIKÉRŮ KURZ 1:1					ŠTÍT DRUH KVĚ- TENSTVÍ						
KRYT MOTORU							SILNÝ PROVAZ MEXICKÉ PLATIDLO					STAROŘÍM. PLATIDLO AVIATIK		
	AMOR	SOUHLAS ČÁST BOTY				OKRASNÁ ZAHRADA TROPICKÝ KOMÁR					TERIÉR A DOGA KLAM			
ŠERMÍŘSKÁ ZBRAŇ					CÍL TICHO					HEREC ROSTLINA KRVAVEC				BOHATÝR
UNITED PRESS ITER- NATIONAL				NÁSTROJ ŽENCE MOŘSKÝ PTÁK					OBŘADNÍ ODĚV VENUŠIN PAHOREK					
DĚTSKÝ POZDRAV			NĚMECKÝ „TEDY“ ANGLICKÝ „ANNA“					KUŽELOVITÝ ÚTVAR ČÍSLOVKA ZÁKLADNÍ						
LATIN							ČTVRTINA GROŠE HOVOROVÝ SOUHLAS					NERVOVÝ ZÁSKUB		
2. DÍL TAJENKY												SEBASTIAN ROCH CHAMFORT		
OTVORY VE ZDI					ČESKÝ BÁSNÍK									

VYHRÁLI S DOBOU SENIORŮ!

Tajenka z minulého čísla: **Vrcholy a osobnosti přispějí nám ku radosti.** Správně ji vyluštili a štěstí při losování měli Jana Kovářová z Rožďalovic, Eduard Juřica z Roudnice nad Labem, Milena Novotná z Prahy 7, Libuše Doušová z Lidic a Zuzana Votroubková z Černé Hory. Všichni dostanou ceny od vydavatelství Enigma, které je sponzorem naší velké křížovky. Blahopřejeme! Na řešení křížovky z tohoto čísla DS čekáme na známých adresách (najdete je na str. 31) do **20. srpna**. Přejeme zábavné a příjemné luštění! (red)

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

křížovky pro Vás připravuje redakce čtrnáctideníku
Křížovky pro každého.

V TOMTO MĚSÍCI 11. A 25. SRPNA NA
NOVINOVÝCH STÁNCÍCH.

S důchodem za brány Orientu (2)

CESTUJEME V HOTELBUSU

Jak jsem se zmínil už minule, naše cesta na Blízký východ byla uskutečněna hotelbusem. Konkrétně jsme jeli v typu LUX, postaveném na podvozku autobusu, s kapacitou 18 osob. Cestovní kancelář Pangeo Tours z Českých Budějovic jeho karoserii vyzdobila velkým, barevným obrazem jihoamerické scenérie, což vzbuzovalo během naší cesty nebyvalou pozornost. V naší výpravě nás bylo 15 a technický personál – Luboš a Honza – řidiči, průvodci a kuchaři ve dvou osobách. Všechny funkce plnili na jedničku. Protože trasu nejeli poprvé, jejich zkušenosti, které nám ochotně předávali, nám usnadnili prvotní orientaci v cizí zemi. Upozorňovali nás také na místní zvyklosti a varovali před případnými riziky. A jak to v hotelbusu vypadá?

V přední části za řidičem jsme seděli po směru jízdy na klasických autobusových sedadlech a před sebou měli pevný dřevěný stolek. Prostor na spaní je v zadní části vozidla a v horní části nad sedadly. Soukromí

To je náš hotelbus

Tak vypadá kabinka pro dva ...

WC ...

a kuchyňka.

zajišťovaly samostatné uzavřené kajuty pro jednoho či dva cestující. Zde jsme měli i naše zavazadla. Ve střední části vozidla je malá kuchyňka a chemické WC s umývárnou. Nebyl tu problém s rychlým opláchnutím rukou a obličeje. Nebylo to ale nutné, protože vlastní nocování se dělo ponejvíce u benzinových čerpadel, kde bylo téměř vždy čisté WC, často evropského typu, mnohde i sprchy s teplou vodou, a také v kempech. I zde se projevila zkušenost našich průvodců, kteří měli vytipováno, kde je vhodné zastavit na přenocování, na výhodný nákup či na krásnou vyhlídku, což ocenili zejména fotografové. Přesto se naši průvodci nebránili improvizaci, protože, jak říkali, pro další výpravy je stále co zlepšovat. Cestování hotelbusem je vhodné pro všechny věkové kategorie, seniory nevyjímaje. Stravování bylo po celou dobu trvání expedice zajištěno formou plné penze. Jídlo bylo výborné a bylo ho tolik, že zejména ženská část osazenstva si dávala tzv. dětské porce. Nápoje, jako pivo, kávu apod., jsme neomezeně konzumovali a útrata nám byla psaná na futuro. Vznikly zde krásné ploty, z nichž mnohé měly i několik řad. Kupodivu na konci cesty, když došlo na placení, byli všichni solventní.

Napsal a fotil Zdeněk HŘEBEJK

Příště: Policejní manévry v Istanbulu

zábavné soutěžení v DS

SUDOKU

Ujde-li dnešní průměrný obyvatel naší planety za svého života zhruba 300 000 kilometrů, zdá se nám to hodně. Před sedmdesáti lety to bylo... (viz tajenka).

	4					8	
	2	6	4		9	7	5
							3
1				5			6
		9		6		8	
2			3				7
3							
	1	8	7		3	2	6
	7						4

Po vepsání všech správných čísel připište ke všem jedničkám tato písmena: DOBAIZTÁU. Ke všem dvojkám pak tato písmena: RRTVAZLKH. Vpisujte postupně po sloupcích zleva doprava. Tajenka se čte po řádcích shora dolů.

DOPLŇOVAČKA

V rádcích je devět našich měst, v každém doplňte tři písmena. Tajenku tvoří další město ve svislém podbarveném sloupci.

	V	I		N	Í	
	I	T		V	E	
	L	O		O	U	
	O	V		Č	O	
	A	N		H	O	
	A	P		I	C	
	O	L		Č	K	
	Ř	E		L	A	
	I	B		R	E	

kanzelsberger

www.kanzelsberger.cz

síť knihkupectví po celé republice

VÝHERCI NAŠICH SOUTĚŽÍ

Pozvánka na výlet (Bitva u Grunwaldu se konala 15. 7. 1410) Božena Kopečková z Dolních Kounic, Daniela Spustová z Metylovic a Dušan Vašíček z Frýdku-Místku; **doplňovačka** (Albatros) Miroslav Bartoš z Tanvaldu; **magický čtverec** z DS 7/2009: (14253, 53421, 32514, 21345, 45132) Věra Sedláčková z Nové Paky; **záhadné nápisy** (Metuje, Orlice, Morava, Cidlina, Oslava) Stanislava Nedomová z Mostu; **SUDOKU** (Tak tedy nebude válka) Antonín Šimek z Liberce. V závorce jsou vždy uvedena správná řešení. Všem výhercům blahopřejeme. Držíme palce při řešení úkolů z této DS. Na správné odpovědi čekáme na známých adresách (viz tiráž na str. 31) do 20. srpna.

POLICE

Obrazek znázorňuje část police s neúplnou kolekcí výrobků jednoho typu, jejichž obaly jsou také jen částečně viditelné. Prozradíme, že předměty mají kruhovou základnu, takže části nápisu nevidíte. Uhodnete celé nápisy?

NEZAPOMÍNAT NA ŽIVOT ZA ZDÍ

Petr Sís (60), je jedním z mála Čechů, kteří se prosadili doma i během emigrace v zahraničí. Rodák z Brna, který vyrůstal v Praze a nyní s americkou manželkou a dvěma dětmi žije v New Yorku, je autorem dvaceti knih a pro dalších více než padesát vytvořil ilustrace. Natočil 26 animovaných filmů, věnuje se filmovému plakátu, výtvarným objektům a nástěnným malbám (vytvořil např. mozaiku pro newyorské metro). Ke spolupráci na klipu ke své písničce jej vyzvala i folková legenda Bob Dylan a k vydání knihy o Praze vdova po americkém prezidentovi Jacqueline Kennedy Onassisová. V USA požádal o azyl v roce 1983, za což ho tehdejší režim u nás zbavil českého občanství. Do vlasti se mohl znovu podívat až po listopadu 1989.

V češtině vyšly jeho knihy Strom života, Tibet s podtitulem Tajemství červené krabičky, Hrej, Mozarte, hrej a nejnověji Zed' – Jak jsem vyrůstal za železnou oponou. I tato kniha je mimořádně úspěšná: Na knižním veletrhu v italské Boloni za ni Sís dostal jednu z hlavních cen. Bývalý prezident Václav Havel o této knize řekl, že by to měla být „povinná četba pro všechny, kdo si myslí, že svoboda je samozřejmostí.“ S Petrem Sísem jsme hovořili během jeho nedávného pobytu v Praze.

● **O své knížce Strom života jste řekl, že Darwin je výzvou, aby lidi neztratili individualitu. Jak to mám chápat?**

Nejen Darwin, ale i Galileo, Kolumbus, Eskymo Welzl i hrdina Zdi se vyznačovali především tím, že šli za svým a vyčnívali z davu. A to je v životě velice těžké. Je velmi těžké, být člověkem, který začne říkat opak nebo něco jiného, za čím jde dav. To byla moje inspirace. Bylo to pro mého syna, kterému jsem tím chtěl říct, že ne vždy je lehké říkat pravdu a ne vždy to bývá oceňováno. Nikdy nebylo lehké přijít s odlišným nebo dokonce opačným názorem.

● **Kniha Zed' je o době, která právě individualitu potlačovala. Hlavní důvod proč se psala?**

Nosil jsem ji v sobě dlouho. Umocnilo se to tím, že mám nyní dvě děti v pubertálním věku a snažil jsem jim vysvětlit, jaké mládí jsem měl já. Věci, které jsem nedokázal povědět slovy, jsem se snažil nakreslit. Začaly vznikat maličké kresby z těch dob. Byly většinou humorné, protože jsem se třeba snažil nakreslit, že jsme neměli džínsy. Ale pak jsem zjistil, že nedokážu nikdy na-

kreslit, co to byla výjezdni doložka... To je dnes skoro nemožné ani vysvětlit někomu, kdo to nezažil. Děti byly šokované, že někdo může říct – tady je hranice a za ni vy nesmíte, to je proti zákonům...

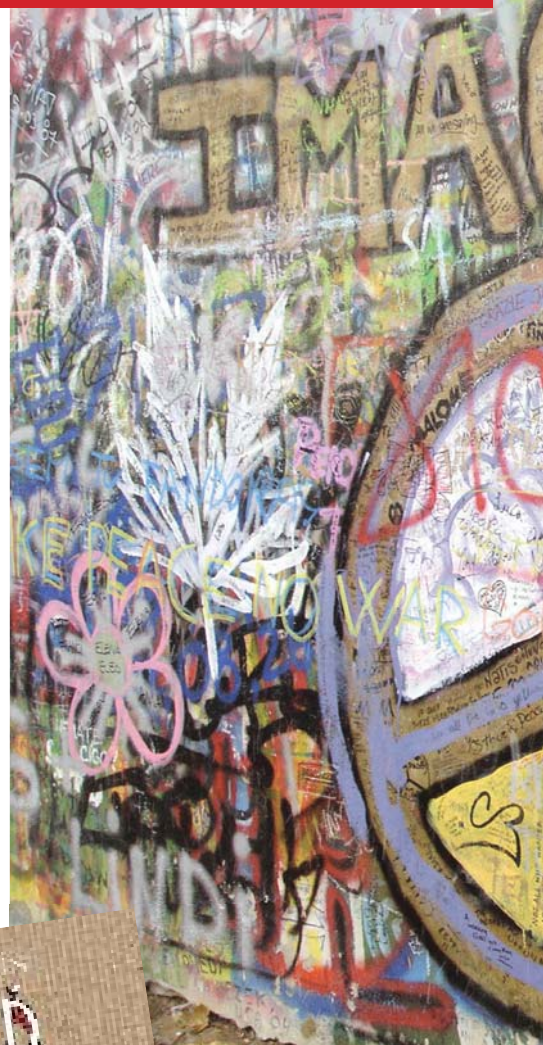
● **Kniha vyšla nejdříve v angličtině, jaká je odezva v zahraničí?**

Kniha měla samozřejmě hlavně ukázat, jak jsme to prožívali my, jaká byla naše historie, ale bylo zajímavé, kolika lidí se dotkla v jiných zemích. Dostal jsem dopisy z Polska, Maďarska, z bývalé NDR, z Litvy.

● **Jak ji vnímají čtenáři v USA, když nic podobného nezažili?**

Velmi různě. Dostal jsem třeba dopis z jedné školy, ve kterém děti naivně píšou, že by si nedovedly představit svobodný svět bez džínsů a toho, že by nesměly mít dlouhé vlasy. Občas se také ozve názor, že přece byla studená válka, my jsme žili v zemi svobody a tamto byla země nepsvobody, s tím se nedalo nic dělat. Myslím ale, že většinou čtenáři knížku vnímali z pohledu její základní otázky a tou je svoboda člověka a to byl zřejmě i důvod, proč ji začali propagovat i knihovníci a učitelé v USA.

● **Zejména v padesátých letech, kdy se režim etabloval, byly tvrdým obdobím indoktrinace. Na druhé straně – kdo šel s davem, ten procházel a takových byla vět-**

šina. Čím si to vysvětlujete?

Když o tom přemýšlím, tak mně napadá, jestli nebylo nesmírně těžké žít ve střední Evropě, kde procházely různé armády a různé režimy. Možná proto vznikla tendence

neupozorňovat na sebe a snažit se, aby tě nikdo neviděl. Právě ve dvacátém století musely být změny pro různé generace hrozným šokem: bylo Rakousko - Uhersko, pak chvilka první republiky a po ní německý totální režim a hned po něm komunismus. A najednou tu byly generace, kdy platilo, co neukradneš, to nemáš. A mnozí lidé si i říkali, – když se připojím k těm komunistům, i když jim nevěřím, tak to bude dobré pro moji rodinu, aby děti mohly chodit do školy. Bylo opravdu velmi málo statečných lidí, kteří se

U Lennonovy zdi v Praze

proti tomu postavili. I to jsem se snažil ve své knížce ukázat. Dodnes mně fascinuje, že když nám ve škole říkali, co udělal Lenin a co Stalin, že rodiče to dětem nemohli vysvětlit. Někteří to řekli, ale pak byl oheň na střeše, když dítě promluvilo na špatném místě.

● **Oba jsme v padesátých letech byli děti. Říká se, že právě my jsme tou ztracenou generací? Cítíte to taky tak?**

Pro nás, co jsme se narodili do té doby, to bylo nejhorší. Rodiče možná mnohé věděli, vyrůstali v jiné době a zažili i období relativní svobody. Ale my jsme to nepoznali. Pamatuji si, jak jsme honili spolužáka cikána, kterého nevzali do pionýra. Když na nás pionýry volal před školou, tak to byl učitel, který řekl zažente ho pryč. A my jsme za ním běželi, místo toho, abychom si řekli, že je to jen jeho věc, co dělá.

● **Do hlav nám docela úspěšně nalévali jiné idoly. Byly jich plné školní čítanky.**

To se taky těžko vysvětluje, tyhle články. Byly to takové malé morality, kdy si člověk říkal, já jsem ten hrdina, já jsem s tím Timurem. Nikdo nechtěl být špatným Kvakinem... Byli i Čuk a Gek a další podobná propaganda.

● **Zažili jsme ale i šedesátá léta a uvolnění, Pražské jaro 68. Velmi rychle se do společnosti vracela lidiskost a pak byla reforma a všechny naděje potlačeny brutální silou tanků. A naše generace byla ztracena podruhé.**

Pro mě samozřejmě díky věku a tomu, co se dělo, to snad byla nejlepší doba života a pořád věřím, že kdyby to dostalo šanci, tak to mohla být unikátní humanistická společnost uprostřed Evropy. To si budu myslet stále. Po letech zglajchšaltované a anonymní společnosti najednou lidé v 68 viděli, že mohou existovat různě

né názory nejen v novinách, ale že sami mohou svobodně diskutovat. Pak přijely tanky a bylo moc smutné sledovat, jak lidi přestávají mluvit. Už tu byly otázky typu – ještě je nás dost, nebo už je nás málo, vytratila se jistota, že všichni tomu fandí a to bylo tragické. Nastala normalizace. Šedá a hrozná. Vše se pomalu vracelo k padesátým letům, ale člověk si to pak už skoro ani neuvědomoval, protože musel nějak existovat.

● **Někteří si naivně mysleli, že se musí zapojit, aby to nebylo ještě horší. Samozřejmě, že na konec bylo.**

My jsme si zase nalhávali, že když máme dlouhé vlasy, bigbít a rokenrol, tak že to je tvrdá opozice státu. Přitom oni nás už kvůli tomu měli předem přetčené a pod kontrolou.

● **Oslovujete mladé. A co starší generace? Je i tady nějaký vzkaz?**

Neměli bychom zapomínat. Z toho pak vyplývá i zlehčování. V Americe se někdy třeba říká, že studená válka byla dobrá, protože byly dvě velmoci, byl bipolární svět a byl relativní klid. A nikdo neřekne, že jsme to odnesli jen proto, že jsme byli na té špatné straně. I u nás jsem slyšel hlasy, které říkají: no moment, ale přece jsme si v té době užili taky spoustu legrace. Zřejmě to do značné míry vychází z toho, že lidé tehdy byli mladí... Každý si připomene, co si připomenout chce. Jsou lidé, kteří říkají: měli jsme zdravotní péči zdarma, práci, měli jsme jistoty. To nemohu vyvracet, ale jde přece o základní hodnoty osobní svobody a důstojnosti člověka. A ty jsme neměli.

● **Ptal jsem se i kvůli tomu, že je zjevně i nebezpečně lehké do něčeho podobného sklouznout.**

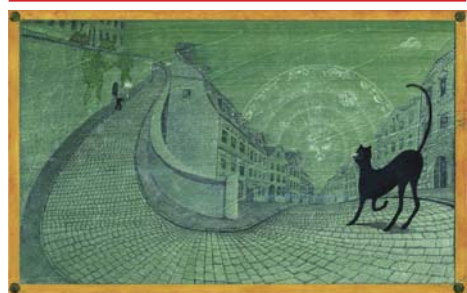
Právě o tom knížka také je. Souvisí to s útoky teroristů v USA. I z dobrých úmyslů omezit vycházení po desáté

večer, zavést odposlechy. A lidi s tím mohou i souhlasit, protože to chápou hlavně jako bezpečnostní opatření. Lehce se může stát, že opatření je následně zákon a změny v ústavě. A může z toho být, že se najednou zakáže chodit ven lidem, protože jsou nějak jinačí a další omezení.

● **Jaký máte vztah ke starší generaci, seniorům? Ptám se, protože se ze společnosti vytrácí mezigenerační solidarita a je tu nový problém.**

To je. Mně teď bylo šedesát a najednou to nějak víc vnímám. Najednou vidím, jak starší lidé jdou těžce, s námahou nesou nákupy, jak se zdají být vyřazení z tempa společnosti. To jsem dřív až tak dopodrobna nepozoroval. Možná právě proto, že když jsem byl mladší, tak jsem to neviděl. Připadá mi, že pro starší lidi musí být velmi těžké navigovat společností. Sám jsem se zamýšlel nad tím, kolik je tu

Jedna z typických Sísových ilustrací

ochranných sítí, které na tyto věci dají pozor a ohlídlají je. Jsou lidé, kteří jsou doma a nemají nikoho, kdo by s nimi komunikoval, protože dobu ovládly telefony a počítače. Věřím, že lidé časem přijdou na to, že společnost tímto způsobem nemůže fungovat. Mladí, technika a byznys jsou tak agresivní, že starší lidé dnes často propadají soukolím. Nemusí to tak být. Nedávno jsem byl v Třeboni a to je tak malé město, že lidé vědí jeden o druhém a říkají: támhle starého pana Maška už jsem dva dny neviděl, tak se podíváme, jak se mu vede... Jiné je to bohužel ale v anonymních velkoměstech.

● **Co čte právě Petr Sís?**

Vladislava Vančuru. Absolutně mně fascinuje jeho jazyk. A jak člověk není zvyklý na češtinu, tak tři noci jsem hltal, jak používá slova a věty a nemohl jsem spát. Čtu Dějiny národa českého a jsem nadšený a vnímám to úplně jinak, než jako když jsem byl mladý.

● **Zdi padly, ale v hlavách existují dál. Kdy se je podaří odbourat?**

Pokud jde o nás pamětníky, tak tam prostě některé věci zůstanou trvale.

Během vernisáže výstavy ke knize Zed'

Myslel jsem si, že to, co nám do hlav nandali v dětství, je jednou pro vždy pryč, ale zjišťuji, že některé věci se vracejí. Některé jsou pozitivní, třeba že dodnes nechávám starší paní v tramvaji sednout a převádím je přes ulici, ale pak jsou i věci, kdy si automaticky říkám, tak tohle je nějaké divné, na to bych měl upozornit... Někdy mně až překvapí, jak jsem tím zbídačený. Doufám ale, že nastupující generace už to vše mine. Je důležité, aby mladí věděli, jak je tu nebezpečí a co se může stát, ale aby byli i tolerantní, protože jinak podle mně nemáme šanci jako lidi přežít.

Ptal se František VONDERKA

Foto Labyrint a autor

Lidi chápou život jako závody - to mě napadlo, když jsem si sed' na chvilku do hospody, abych zabil zbytek času do odjezdu autobusu a nade mnou visel kostlivce, možná to byl bývalý zákazník či zdejší hostinský a pod tím lidským kostrounem jsem čet' vzkaz pro hosty - Pij, neb čas prchá jak splašená mrcha.

A tak jsem poslušně upil z poháru a vychutnával poznání, že lidi mají život za běh časem a svět za dráhu závodní a ze šušlátky zauzlované paměti se vynořila slova

- Čas letí jak spřežení nad kterým praská bič. Člověk se párkrát ožení a hned je mládí pryč - verše Jiřího Suchého mi vyplávaly na povrch samy od sebe, někdy stačí uvidět kostlivce a napít se piva a myšlenky se rozletí, o tom nepochybujte.

A tak jsem se svěřil kolegovi a přednesl mu úvahu na téma lidského

ZÁVODNÍ

běhu po závodisti světa a on se usmál a pravil, že kdysi šel nádhernou krajinou mezi poli a v dálce se zvedaly zalesněné hory a ve vzduchu zpíval skřivan a klasy se vlnily v mírném vánku, až došel ke kapliče na rozcestí a na bílé omítce byla vyškrabána slova - JEN JSI ZÍSKAL PANEN VĚNCE

duchovní okénko

DS

UŽ SE HLÁSÍ IMPOTENCE - a on tam stál a nejprve se smál, ale pak ho napadlo, že svět je jen divadlo marných snah něco pevně uchopit a podržet. - Já přečet' spoustu zajímavých knih, Bhagavadgítu a Prabhupádu, korán i Bibli svatou, ale oslovila mě právě ta kaple v polích a na blízku nebylo nikoho, kdo by mě vytrh z rozjímání

nad proroctvím, které se týkalo všech kolemjdoucích, ale v tu chvíli patřilo jen mně, a já jsem pochopil o co vlastně kráčí v těch moudrých spisech, že mi všichni osvětlení proroci našeptávají: Nepromarni čas a vrhni se do života a žij naplno, avšak nezapomeň, že jednou odejdeš a proto střež svůj čistý štít a snaž se lidem bratrem být a důstojně žít. Tedy, piju teprv třetí pivo a podívej, jak mi to rýmuje.

A v tu chvíli jsem se probral ze snění a zmateně se rozhlížel, kde to vlastně jsem, vedle mě hovořil spisovatel Ladislav Muška o své nové knížce a básník Nezval mu naslouchal a tohle duševní odpoutání se z publikační rady mě utvrdilo v přesvědčení, že život je nejen střemhlavý závod na body, ale taky sen, a možná i víc než to, přátelé moudrých veršů a běžci dlouhých tratí.

Jan SCHWARZ

ROZHODUJÍCÍ JSOU KONKRÉTNÍ ČINY

V Německém Lipsku se v červnu uskutečnil 9. sněm německých seniorů (DST). Koná se každé tři roky a v Německu je velmi sledovaná událost, které se účastní nejvyšší představitelé států. O hlavních tématech a závěrech sněmu a také o metodách práce německých seniorů jsme hovořili s členkou předsednictva BAGSO paní Ruth Brand, která se letos jako host zúčastnila 1. sjezdu RS ČR.

Ruth Brand

● **Jaká byla hlavní témata, kterými se zabýval 9. sněm německých seniorů v Lipsku?**

Většina témat vyplynula z motta 9. sněmu německých seniorů Žít ve stáří – přebírat odpovědnost. Konala se celá řada akcí, které poskytly mnoho podnětů pro utváření života ve stáří. Šlo o témata jako například stárnout zdravě, smysluplná činnost ve stáří, ale také o akce, které těm, kdo pracují se staršími lidmi zprostředkovaly nové vědecké poznatky z vědy a také zajímavé příklady z praxe. Druhá část motta – převzít odpovědnost se probírala na fórech a ve workshopech, které zaujaly především ty, kdo se zajímají o mezigenerační spolupráci. Převzít odpovědnost znamená především odpovědnost za sebe sama. Proto máme třeba nabídky jako zdravá výživa nebo 3000 kroků každý den, což je kampaň spolkového ministerstva zdravotnictví, a další akce, týkající se tělesné a duševní fitness. Jde ale také o převzetí odpovědnosti za jiné. Myslěna je zejména

ména odpovědnost za následující generaci.

● **Jaké nové úkoly z toho vyplynuly pro BAGSO?**

Témata, kterým na DST byla věnována zvláštní pozornost, byla od samého počátku jako např. solidarita mezi generacemi, nebo teprve v novější době např. zdravá výživa a ostatní preventivní opatření, jsou důležitou součástí práce BAGSO. Zcela novým tématem v oblasti odpovědnosti je „Senioři se zasazují za ochranu klimatu“. Tady od konce minulého roku uskutečňujeme společný projekt se spolkovým ministerstvem životního prostředí a spotřebitelskými poradnami, jehož jsou staří lidé vzdělávání do role multiplikátorů, kteří šíří potřebné informace. Radí pak seniorům a seniorkám např. jaké jsou možnosti ekologického chování v oblasti mobility (k tomu už máme i dobrou příručku s praktickými příklady „Být mobilní – chránit klima), bydlení, domácnosti atd. I k tématu výživa existuje velký dlouhodobý projekt s názvem Být ve stáří ve formě, který podporuje spolkové ministerstvo výživy, zemědělství a ochrany spotřebitelů. BAGSO se bude v budoucnu ještě více věnovat rovněž otázkám spravedlivých mezigeneračních vztahů a zlepšování možností spolurozhodování starších lidí mimo jiné i na komunální úrovni.

● **Jaké dopady má na seniory v Německu současná krize a co se v tomto směru podniká?**

Postižení jsou, stejně jako v jiných generacích, v první řadě chudí lidé, kteří jsou odkázáni na státní podporu nebo na pomoc dobročinných spolků či charitativních zařízení. Existuje velké nebezpečí, že podpora bude snížena a to, jak ze strany státu nebo i tím, že darů

bude méně a současně se bude zvyšovat počet potřebných. To se týká jak peněžních prostředků, které jsou k dispozici, tak potravinových darů od firem a obchodů, které jsou pak rozdávány potřebným. Kromě toho i finančně lépe zajištění seniorů patří často bohužel k obětem bankovních spekulací a přišli tak o rezervy, které si našetřili pro případ, že budou potřebovat péči. Nedostává se jim také už podpory od dětí, protože ty vzhledem ke krizi musejí pracovat na zkrácený úvazek nebo dostaly výpověď. Mnohá sociální zařízení hlásí velké počty seniorů např. ve stravovacích zařízeních, ve kterých se v poledne rozdává zdarma polévka. Mnohde museli zvýšit kapacitu. BAGSO samo přímá protikrizová opatření nemá. Existují pouze projekty, které radí a pomáhají

pokračování na str. 20

Na DST v Lipsku vystoupila rovněž spolková kancléřka Angela Merkelová, která nad sněmem převzala záštitu. Samozřejmě byla i účast nejvyšších představitelů parlamentních stran a důležitých společenských organizací.

STRUČNÁ FAKTA O BAGSO

Spolkové pracovní sdružení seniorských organizací (BAGSO) bylo založeno 24. ledna 1989 v Bonnu a to s cílem vytvořit širokou lobby, která bude hájit zájmy starších lidí. Cílem je zajistit každému člověku důstojný život ve stáří a vytvářet k tomu potřebné rámcové podmínky. Mj. jde o utváření pravdivého obrazu o životě starší generace v médiích a ve veřejném mínění.

V době svého založení BAGSO mělo 11 členů, nyní (údaj z července 2009) pod její střechou pracuje 101 seniorských a proseniorských svazů, organizací a iniciativ. Prostřednictvím svých členských organizací tak BAGSO zastupuje více než 12 milionů starších lidí v Německu. Důležitým prvkem pro upevňování mezigenerační solidarity je skutečnost, že členy BAGSO mohou být i lidé, kteří nejsou v důchodovém věku, ale mají zájem zapojit se do práce společně se seniory. Prestiž BAGSO a její postavení ve společnosti umocňuje skutečnost, že pod jeho střechou působí i seniorská uskupení všech parlamentních politických stran. V rámci BAGSO táhnou za jeden provaz bez ohledu na politickou příslušnost.

Předsedou BAGSO je od roku 2006 evangelický diakon a vysokoškolský učitel Walter Link. V letech 1983 až 2005 byl poslancem Spolkového sněmu za CDU.

seniorům při investování peněz, aby nešli do riskantních vkladů nebo se nestali obětmi podvodníků.

● **V ČR stojí značná část seniorů mimo seniorské organizace. Těm se zatím dost dobře nedaří získávat nové lidi a počet jejich členů stagnuje. Jakými metodami získává lidi k aktivní spolupráci BAGSO?**

Zkušenost říká, že ti, co jsou v nějakých organizacích v seniorském věku, byli organizováni již v mládí. Tak jsou členové seniorských organizací politických stran, odborů a převážně i společenských svazů aktivní už řadu let a zůstávají činní i v důchodu. Jen málo lidí se do organizací přidává až ve stáří. Pokud chcete lidi získat ke spolupráci, pak je určité důležité ukázat, že jejich angažovanost, čas a schopnosti jsou žádané, protože existuje hodně úkolů, které stát nedokáže financovat a oni mají velké vědomosti a zkušenosti, které jsou pro společnost velmi důležité a cenné. Stejně důležité je ale také ukázat, že aktivita a angažovanost pomáhají i jejich nositelům. Je prokázáno, že aktivita je nejdůležitějším předpokladem a zárukou zdravého stárnutí. „Já pro sebe s jinými pro jiné“ je mottem „nové“ čestné funkce. Máme zkušenost, že lidé jsou více připraveni se angažovat, když vidí, že jim samým pomohla aktivita jiných. K tomu uvedu příklad ze života: Starší dáma si na výletě v cizím městě zlomí nohu a dostane se do nemocnice. Tam ji přijde navštívit tzv. zelená dáma, která se dobrovolně stará o pacienty,

kteří nemají žádné návštěvy. Hovoří s ní, ptá se, jak může pomoci, možná něco koupí, zanesle dopisy na poštu atd. Když je naše dáma vyléčená a opět doma, jde do místní nemocnice a ptá se, zda by tam mohla podobně pomáhat...

● **Dnes jde také o upevňování solidarity mezi různými generacemi. Na co se v tomto směru soustřeďuje BAGSO a s jakým úspěchem?**

Je nesmírně důležité, abychom ukázali, že solidarita mezi generacemi má mnoho životních podob – v rodině, sousedství a spolcích, ale i tam, kde starší a mladší už téměř nemají kontakty a je třeba tyto kontakty vytvořit a podporovat. Často se tak děje prostřednictvím společných aktivit a zájmů a také podle motta „stáří pomáhá mládí a mládí pomáhá stáří.“ V tomto ohledu v Německu existuje celá řada dobře fungujících projektů – od pomoci seniorů při péči o děti až k tomu, že mladí třeba učí seniory pracovat s počítačem. Důležité je, že generace spolu hovoří, protože čím osobnější jsou mezigenerační kontakty, tím realističtější je obraz o té druhé generaci. Jen tak je možné odbourávat různé předsudky.

● **Starší lidé, byť žijí v různých státech, mají mnohé problémy velmi podobné a podobná jsou, zejména nyní, v rámci EU i jejich řešení. Jak vidí BAGSO možnosti mezinárodní spolupráce a to jak na bilaterální tak na mnohonárodní úrovni?**

Prostřednictvím kontaktního místa BAGSO v Bruselu, jehož financování bylo bohužel letos 30. června zastaveno, se podařilo zahájit a utvářet mnoho mezinárodních projektů a navázat řadu dlouhodobých kontaktů. Šlo o témata jako zabránění popř. potírání chudoby ve stáří, vzdělávání multiplikátorů jako průvodců pro skupiny seniorských návštěvníků v jim příslušných zemích, o mezigenerační projekty, na kterých společně podílejí mladí lidé a senioři a o řadu dalších věcí. Mnoho ze 101 členských organizací BAGSO má kontakty k seniorským organizacím v zahraničí a dochází tak k intenzivní spolupráci a výměně. Není to nic nového: Už v roce 2003 na sněmu v Hannoveru, jehož mottem bylo „Senioři aktivní v Evropě“, BAGSO vydalo směrnici, ve které všechny svoje členské organizace vyzvalo k intenzivnímu rozvoji mezinárodních kontaktů.

**Za rozhovor poděkoval
František VONDERKA
Foto: Westend a autor**

9. DST v Lipsku a dalších akcí, spojených s touto událostí, se zúčastnilo celkem kolem 20 000 lidí.

POMÁHÁME ŘEŠIT PROBLÉMY

JUDr. Zdeňka
VEJVALKOVÁ

právní poradna DS

Soused zasadil stromy tak blízko od naší meze, že když vyrostly, přesahují do naší zahrady a větve vydírají omítku našeho domu, ta vypadává a je od větví zničená. Chtěli jsme se domluvit, aby soused větve ořezal a fasádu dal do pořádku. Není s ním však žádná řeč. Co můžeme dělat a kam se můžeme obrátit?

A.S., Vyškov

Také v tomto případě je, stejně jako u dotazu v minulém čísle DS, možné aplikovat ust. § 127 Občanského zákoníku. Váš soused by se měl zdržet všeho, čím by vás nad míru přiměřenou poměrům obtěžoval, nebo čím by vážně ohrozil výkon vašich práv. Neuvádíte však, zda jde o dlouhodobý stav nebo zda se váš soused o stromy dříve staral, větve ořezával a najednou tomu tak není. Pokud by se jednalo o druhou možnost, jde o zřejmý zásah do pokojného stavu. Máte pak možnost bezodkladně se obrátit na příslušný správní orgán, který může přikázat sousedovi, aby do vašeho práva zasahovat přestal a věc uvedl do původního stavu, tj. aby větve ořezal (v období vegetačního klidu – pokud by hrozilo, že dřívějším zásahem by stromy uhynuly) nebo aby jiným způsobem zabránil ničení vašeho majetku. Soused je

též povinen vaši poškozenou omítku uvést do původního stavu. Tímto neztrácíte své právo domáhat se ochrany soudní. Na tomto místě je třeba poukázat na to, že Občanský zákoník se zabývá i povinností spočívající v tom, že každý, komu hrozí škoda, je povinen k jejímu odvrácení zakročit a to způsobem přiměřeným okolnostem ohrožení. Váš soused jedná v rozporu se zákonem, neboť stromy vyrůstající na jeho pozemku ničí omítku vaší zdi. Tím vám vzniká škoda a vy máte možnost danou zákonem – zakročit způsobem přiměřeným okolnostem, aby se předešlo škodám ještě větším. Co to znamená v praxi? Máte právo menší části (špičky) větví co nejšetrněji ostříhat, aby neodíraly omítku. Zásah nesmí být takový, aby strom uhynul. Další odborný zásah může být proveden až v období vegetačního klidu a způsobem, aby strom nebyl zničen (v tom případě by Vás mohl naopak žalovat soused za škodu způsobenou na porostech – stromech). Netřeba uvádět, že nelze použít extrémní metody, např. pokácení stromů.

Mám takový zvláštní dotaz a nevím, zda mi budete moci na něj odpovědět. Nedávno mi zemřela maminka. Měla přání, aby zůstala na naší zahradě, kterou milovala, i po smrti. Chtěla bych maminkino přání splnit, ale je to vůbec

možné? Mohu její ostatky uložené v urně na naší zahradě umístit?

Zdeňka KRÁLOVÁ, Praha.

Tuto problematiku upravuje zákon o pohřebnictví. Ten se zabývá ukládáním lidských ostatků. Pokud jde o ostatky po zpopelnění v krematoriu, je opravdu možné jejich uložení v urně na vaší vlastní zahradě provést. Dokonce je možné i rozptýlení nebo vsyp. V každém případě je však třeba dodržet podmínku, že tak musí být učiněno eticky a takovým způsobem, aby nebyla dotčena důstojnost zemřelého nebo mravní citění pozůstalých a veřejnosti. Pro úplnost dodávám, že pokud jde o pozůstatky ve formě těla zemřelého, musí být vždy pohřbeny uložením na pohřebišti ať již veřejném, či neveřejném.

Právní poradnu DS vede
JUDr. Zdeňka VEJVALKOVÁ

JE TU ČAS GRILOVÁNÍ

Díky čerstvému ovoci a zelenině se pohoštění na letní akci může proměnit ve zdravé a pestré kulinařské kouzlení. Podpořit nás při něm mohou i praktičtí pomocníci. Dávno jsou pryč časy, kdy jsme si jen opékali nad ohníčkem špekáčky a přikusovali chléb. Dnes je v nabídce celá řada polotovarů, které se hodí ke grilování. Využít můžeme i různých marinád, vlastnoručně naložená masa, zeleninu a nebo ovoce.

Při používání klasických grilů musíte počítat s dýmem z hořícího dřeva nebo uhlí. Používejte speciální uhlí nebo dřevěné či jiné ekologické lisované brikety, které jsou ke grilování určeny. Nepoužívejte benzin a nebo jiné chemikálie, které by neměly přijít do kontaktu s potravinami. Při grilování pou-

žívejte ochranné pomůcky, jako je zástěra a uchopovací kleště. Nedovolte dětem, aby bez vašeho dohledu s grilem a nebo jídlem manipulovaly, aby se nepopálily. Grilování je činnost pro dospělé, prskající tuk je také nebezpečný. Grilující se pochoutky nechtejte holýma rukama a používejte kleště, vidličky a lopatky.

Oblíbené jsou i různé elektrické grily, díky kterým nepotřebujete uhlí, dřevo a jiné palivo. Tento moderní způsob grilování neobtěžuje sousedy kouřem, není třeba si při něm špinit ruce uhlím a navíc se nic nepropálí. Grily mají většinou nepřilnavý povrch, takže jídla lze připravovat stejně jako na grilu klasickém, bez tuku, a navíc i údržba je snadná. Velký rozměr desky umožňuje

grilovat i několik pokrmů najednou. Pokud se přiznáte letní přehánka, stačí gril odnést pod střechu a můžete pokračovat. Tyto grily se hodí i na terasu a nebo balkon, použít je ale můžete i v interiéru.

Na veškeré grily a zahradní nábytek se vztahuje 2letá záruční lhůta. Ponechte si doklady o zakoupeném zboží, před použitím si přečtěte návody k užívání. Grily a nebo zahradní nábytek, který si pořídíte přes internet a nebo katalog, můžete bez udání důvodů vrátit do 14 dnů zpět prodejci, pokud vám nebudou vyhovovat. V případě problémů v rámci reklamaci tohoto zboží volejte poradenskou linku SOS na čísle 900 808 808, která je zpoplatněna 8 korunami za minutu a nebo navštivte on-line poradnu na webu SOS. Přejeme vám krásné chvíle prožité na zahradě nejen během grilování.

**Jan MIŠUREC, SOS - sdružení
obran spotřebitelů,
www.spotrebitele.info**

V SRPNU JE V ZAHRADĚ RÁJ

V srpnu už je na naší zahradě sklizeň úrody v plném proudu. Zrající ovoce postupně obtěžkává větve, zeleninové záhony vydávají stále nové čerstvé plody, okrasná zahrádka se v letním slunci skví množstvím nádherných barev. Co víc si může zahrádkář přát?

OVOCNÁ ZAHRADE

V době sklizně peckovin nebo krátce po ní je velmi vhodné prořezání nebo prokřesnutí třešně, višně, švestky i mirabelky. Se zkracováním výhonů broskvoní ale počkáme až do první poloviny září – zkrácené letorosty pak už v žádném případě neporostou a pupeny, které jsou na nich, dokonale vyzrají. Ke snížení červivosti peckovin a proti škůdcům jaderovin je dobré rozmístit návnadové desky s vrstvou stromového lepu. Po sklizni prořezeme angrešt a rybíz a oplo-

zené výhony maliníku odřežeme až u země. Až do konce měsíce pokračujeme v postřiku citlivých druhů jablek proti fyziologické skvrnitosti chloridem vápenatým. Za sucha vydatně zavlažujeme, popřípadě mulčujeme umělohmotnou fólií, netkanou textilií apod. Podpíráme větve s bohatou úrodou, aby se pod tíhou plodů nezlomily. Přitom ale

dáváme pozor, aby se větve neodřely. Abychom tomu zabránili, vložíme mezi větve a podpěru gumovou podložku. Hrozny vinné révy chráníme síťovinou nebo sáčkováním proti dotírajícím ptákům a vosám. Abychom se vyhnuli nemocem a houbám, je velmi důležité udržovat v zahradě čistotu a pravidelně sbírat opadané plody. Hnijící a spadlé ovoce dáváme do vyhloubené jámy v rohu zahrady a zasypáváme ho páleným vápnem.

ZELENINOVÁ ZAHRADE

V srpnu věnujeme zvláštní pozornost rajčatům, okurkám a paprikám. Rajčata a okurky, zejména nakládačky, bychom měli otrhávat každý třetí den, aby plody zbytečně nepřežraly.

Včasnější sklizeň vede také k nasedání dalších květů a plodů a tím si zvyšujeme celkovou úrodu. Chceme-li, aby byla opravdu boha-

VĚDĚLI TO!

Správná odpověď v naší soutěži, kterou jsme pořádali s firmou Valosun, zněla: a) 9. Ceny – po jednom balení Biopron® 9 - za správnou odpověď dostanou Ludmila Kuželová z Křížan, Naděžda Jarošová z Kopřivnice a Emilia Pompeová z Havířova. Sponzor nyní zvažuje, zda a jak bude své produkty v DS dále propagovat. Mnoho správných odpovědí přišlo i k hudební prémii, kterou členům DS spontánně věnovala zpěvačka Zdenka Lorencová. Většina uváděla její hit Cinký linky. CD se Zdenčinými písničkami dostanou Kateřina Matoušková z Karlových Varů, Hana Homonajová z Prahy 3 a Libuše Kučerová z Ostravy – Poruby. Blahopřejeme!

POMOC Z PŘÍRODY

KOZLÍK LÉKAŘSKÝ (Valeriana officinalis)

Kozlík je vytrvalá bylina 0,5-1,5m vysoká je rozšířena v celém mírném pásmu severní polokoule, vyskytuje se od nížin do hor na vlhkých půdách, v příkopech, na prameništích, v záplavových lužních lesích a kolem vodních toků. Lidově se mu říká baldrián, kočičí kořen či čertikus. V lidové pověře měl schopnost odolávat úkladům všech nečistých sil. Čarodějnice prý nesnášely jeho pronikavou vůni a vždy se mu raději vyhnuly. Oddenek kozlíku roztlučený na prach a podaný v číši vína ale také získával lásku osoby, která ji vypila.

Jako léčivá bylina je kozlík znám už od starověku. Droga má uklidňující účinek při nespavosti, nervovém napětí, nervové a psychické únavě, srdečních neurózách, neurasteniích. Při vnitřním užívání je třeba respektovat skutečnost, že malé dávky mají povzbuzující účinek na centrální nervovou soustavu.

Používají se oddenky a kořeny, které se vybírají v srpnu až září, když nadzemní část

začíná uvadat. Vykopané oddenky očistíme od natě a od půdy a pečlivě umyjeme ve studené vodě. Pak je podélně nařežeme a sušíme na otevřeném vzdušném místě nebo v sušárně při teplotě do 35 °C.

V minulém DS jsme uveřejnili několik návodů na přípravu bylinkový odvarů, sirupů a obkladů proti chřipce, bolestem krku a angíně. Mělo to příznivý ohlas, proto dnes přinášíme návody, jak si bylinkami pomoci proti bolesti hlavy, migréně, nespavosti.

Čaj z kozlíku lékařského

Bolest hlavy nervového původu zklidní čaj z 1 lžičky kozlíku lékařského, kterou zalijeme 250ml studené vody a uvedeme do varu. Odvar se po 5 minutách varu nechá ještě 20 minut louhovat. Doporučuje se pít 2krát denně šálek. Pomáhá i proti nespavosti.

Koupel proti nespavosti

100g drceného kořene kozlíku lékařského se přelije litrem vroucí vody a nechá 10 minut vyluhovat. Po scezení se vlije do vany.

Třezalková tinktura

Na malé kousky nakrájenou nat' nebo jen květenství třezalky tečkované zalijeme čistým alkoholem, necháme stát v teple dva týdny a pak scedíme. Užívá se 3krát denně 10 kapek tinktury ve lžici vody při bolení

hlavy, nespavosti, neklidu, nervové slabosti i proti žaludečním křečím.

Majoránkový olej

30g drcené sušené nati majoránky naložíme do 500ml olivového oleje a necháme za občasného protřepání louhovat. Po přefiltrování je majoránkový olej hotov. Při bolestech hlavy pomáhá, když olejem potřeme čelo.

Diviznová tinktura

Proti bolení hlavy je účinná tinktura, která se připravuje z 50g sušených květů divizny a 500ml lihu. Nechá se louhovat v dobře uzavřené sklenici asi 14 dní a po přefiltrování se užívá 3krát denně 1 lžička.

Zklidňující čaj

Připravme si směs 40g majoránky, 30g levandule, 30g máty, 20g meduňky a 20g heřmánku. Lžici směsi přelijeme 250ml vroucí vody a necháme 30 minut ustat. Po scezení osladíme lžičkou medu. Může se pít až 5krát denně.

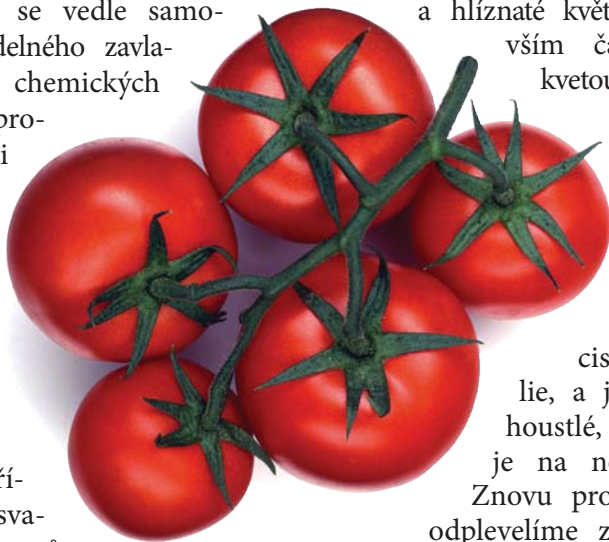
Obklad z máty

Při bolestech hlavy uleví nálev připravený spařením lžice máty pepřné v šálku vody. Obklad z nálevu se přikládá na čelo, nejlépe několikrát denně.

tá, nevyhneme se vedle samozřejmého pravidelného zavlažování použití chemických ochranných prostředků (proti plísni bramborové u rajčat, plísni okurek a suché hnilobě u paprik). Cibule a česnek, teď už došusované pod přístřeškem, buď svažujeme do copů a svazků, nebo je zbavíme suché natě a uložíme na suché a chladnější místo k zimnímu upotřebení. Zelí a kapustu oddělujeme od kořenového košťálu s několika obalovými listy. Uvolněné záhony je třeba znovu osázet pro druhé nebo třetí pěstování. Již začátkem srpna můžeme vysévat špenát pro podzimní sklizeň v průběhu října. Pro fóliovníky a skleníky si můžeme připravovat výsevy a sadbu pro podzimní prodloužení vegetace např.: rychlené saláty, kedlubny, květáky a ředkvičky.

POZOR NA TRÁVNÍK

Potřebují sestříhat živé ploty ze všech dřevin opadavých i stálezelených včetně jehličnanů. Rozsazujeme okrasné keře a trvalky. Vysazujeme nebo rozsazujeme cibulo-vité

a hlíznaté květiny, především časné zjara kvetoucí krokusy, sasanky, bledule, hyacinty. Prohlédneme tulipány, narcisy a bílé lile, a jsou-li přehoustlé, rozsádné je na nová místa. Znovu prokypříme a odplevelíme záhon růží,

včas odstříhujeme všechny květy, abychom se dočkali nových. Máme-li připravené správné podnože, můžeme růže očkovat. Zvláštní pozornost je třeba v parném a dusném srpnu věnovat zahradnímu trávníku. Před sekáním bychom měli znát aktuální předpověď počasí. Očekávají-li se velká vedra, nastavíme sekačku trochu výše, protože slunce by mohlo spálit nízko posekaný trávník. Zeleň koberec dostatečně zavlažujeme a přihnojujeme.

Připravuje Zdeněk LESÁK

DOBŘÉ RADY NAD ZLATO

Léčivé účinky kopřivy dvoudomé (*Urtica dioica*) jsou dobře známé. V dnešní době se používá kopřivový extrakt i jako alternativní levná ochrana zahradních rostlin a současně jako hnojivo. K přípravě výluhu používáme rostliny bez květů. Nadzemní část rostliny namočíme do studené vody a necháme zkvásit. Hotový zákvas získáme za 2 - 3 týdny, má tmavou barvu a na povrchu se netvoří šum. Na přípravu potřebujeme 1 kg kopřivy a 10 l vody. Před použitím zředíme vodou v poměru 1:20. Zálivka a máčení kořenů sazenic před výsadbou podporuje růst. Jinou možností je macerát z kopřivy. Kopřivy nenecháme projít kvasným pochodem, ale macerujeme je 12 hodin ve studené vodě, pak scedíme a neředěným koncentrátem zaléváme větve, výhony a listy napadené mšicí.

Zapomeňte na dlouho udržovaný názor, že odřezky trávy ponechané na trávníku zarovnávají povrch půdy nebo tvoří plst'. Dle odborníků to není pravda. Plst' se netvoří z odřezků, ale z kořenů, listových obalů a oddenků. Odřezky se rychle rozkládají, neboť obsahují malé množství ligninu, látky, která odolává rozpadu. Kořeny a oddenky jí obsahují větší množství, více odolávají rozpadu a proto přispívají k tvoření travní plstě.

Takže neuvažujte o plsti. Namísto toho myslete na výživné látky, které se vrací na váš trávník ze zbylých odřezků. Jeden koš představuje více než 100 gramů organického dusíku. Když tedy necháte posekanou travu na trávníku, sníží se tím náklady na hnojiva. Sníží se také ztráty vody a sníží teplota půdy.

Bezpečnostní dveře NEXT

Bezpečný domov začíná dveřmi

Získáváte:

- bezpečnostní certifikát 3. a 4. třídy
- protipožární odolnost EI 45
- zvukovou izolaci 42 dB
- tepelnou izolaci U=0,8
- 17 a více jistících bodů
- bezpečnostní kování a vložky
- návštěva technika – ZDARMA
- NONSTOP servis
- záruční dobu 3 roky
- slevy na pojistném

ELEKTRONICKÉ ZABEZPEČENÍ OKENÍ FÓLIE A MŘÍŽE

Mýtus *strašné* tchyně

Negativní názor na tchyně je natolik rozšířený, že když někdo řekne, že ta jeho je skvělá, málokdo mu věří. Jaká je pravda? Podle odborníků prý existuje 5 typů tchyně:

- ❶ **mamina** – miluje své děti a vše, co ony milují
- ❷ **matka pluku** – má na povel manžela i své děti s rodinami
- ❸ **osamělá vlčice** – cele se obětovala dětem – nikdy nemůžete být lepší než ona
- ❹ **pilná včelka** – je tak zaměstnaná, i sama sebou, že nemá čas nic kontrolovat
- ❺ **ideál** – do rodin svých dětí se téměř nemíchá.

slovo do pranice

Zajímavé je, že nejsou mýty o tcháních. Tchánové jako takoví jsou zřejmě od přírody za normálních okolností k zetům vstřícní a mnohdy si s nimi rozumějí lépe než se svými manželkami. Vyráží spolu do hospůdky na jedno točené a je jim spolu dobře. A snachy? Většinou je zbožňují a jsou pyšní na to, jak si syn dobře vybral.

Zato u tchyní řadu vžitých mýtů potvrzují i průzkumy týkající se tohoto často ožehavého tématu.

Například z průzkumu společnosti ISI vyplynulo, že téměř 88 procent mužů si nepamatuje, kdy mají jejich tchyně narozeniny. Prostě patří k osobám, které jsou jim lhostejné.

Přestože podle stejné ankety ženy si narozeniny své tchyně pamatují více, zdaleka to neznamená, že ji mají raději

než muži. Spíše naopak. V rodinách mnohem častěji vznikají problémy mezi ženami – tedy mezi tchyní a snachou. A důvodů bývá hned několik – nejčastěji převažuje přehnaná láska mezi matkou a jejím synem, kdy partnerka syna je narušitelkou této bezmezné lásky. Bohužel „maminčini mazánci“ si často tento fakt neuvědomují a věří mnohdy více své matce než své ženě. Málokdy se také dokáží své matce vzepřít a tak se většina problémů jen a jen prohlubuje.

Zajímavé výsledky v tomto směru přinesla anketa, kterou mezi 1024 německými ženami ve věku od dvaceti do šedesáti let uspořádal hamburský Institut pro výzkum veřejného mínění Gewis. Dvě třetiny z dotázaných příslušnic tzv. slabšího pohlaví totiž potvrdily, že si s

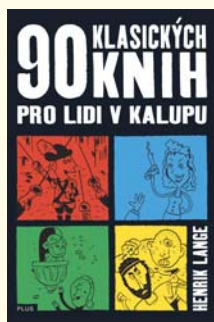
matkou partnera rozumějí velice dobře a vycházejí s ní bez jakýchkoli problémů. Pouze 28 procent uvedlo, že jejich vztah s druhem dokáže tchyně vážně narušit a neumí s ní najít společnou řeč. O dvanáct procent méně dotázaných přiznalo, že jim vyložené vadí, když se jim babičky pletou do života a snaží se ho organizovat podle vlastních představ.

Většina respondentek (94 procent) ovšem od manžela či partnera očekává, že se při vzniklých rozepřích jednoznačně postaví na jejich stranu. Pocit, že v nich tchyně vidí konkurentku, jež jim chce nadobro odlákat syna, má dvanáct procent oslovených. Čtvrtina se domnívá, že nesplnila očekávání manželovy matky, která by pro něj vybrala zcela jinou ženu.

KNIOVNA V JEDNÉ KNIZE

Blýsknout se ve společnosti znalostí literatury se často hodí. Zvládnout najednou hned devadesát z těch nejslavnějších, nejnapínavějších, nejpodivnějších i nejnudnějších knížek světa vám pomůže Henrik Lange a jeho průvodce 90 klasických knih pro lidi v kalupu.

Autor „vycucnul“ a převedl do podoby krátkých komiksových stripů ty z knížek, které stojí za to znát, nebo jimi alespoň prolistovat. Langeho výběr je opravdu pestrý: přes Americké psycho a Hlavu XXII po Šifru mistra Leonarda či Tři mušketýry. Brožovaný kondenzát devadesáti knih vydalo nakladatelství Albatros a stojí jen 199,- korun.

knižní okénko

DS

NOVINKY

10 NEJPRODÁVANĚJŠÍCH

1. (1) Dick Francis, Talár a dres, 249,-
2. (-) Lenka Lanczová, Manželky, milenky, zoufalky, 259,-
3. (-) Dan Brown, Andělé a démoni, 298,-
4. (4) Barbara Nesvadbová, Brusinky, 249,-
5. (-) Zdeněk Svěrák, Povídky, 249,-
6. (-) Muriel Barberyová, S elegancí ježka, 289,-
7. (-) Agatha Christie, Vražda v postranní ulici, 219,-
8. (9) Stieg Larson, Muži, kteří nenávidí ženy, 349,-
9. (5) Petr Šabach, Škoda lásky, 199,-
10. (-) Michal Viewegh, Román pro muže, 220,-

Tuto rubriku vydáváme ve spolupráci s knihkupectvím Kanzelsberger.

ŽENATÝ A ZAMILOVANÝ

Román Můj život s Blondie je humeristickým líčením kultu hvězdiček populární hudby. Autor Jiří Klobouk jej zasadil do prostředí severoamerického šoubyznysu, kde od roku 1968 sám žije. Hlavním

hrdinou knihy, hudebníkem-perkusistou, zmitá chorobně nutkáva představa – ačkoli se dvakrát ožení a dokonce se stane i otcem, plane láskou ke světově proslulé zpěvačce, jako by byla jeho vyvolenou. Snové obrazy se čím dál víc prolínají s realitou, napětí stoupá. Zvláště když populární zpěvačka má opravdu přijet do města, kde její „obdivovatel“ bydlí se svou kanadskou družkou. Kloboukův román nově vydala Mladá fronta a stojí 269,- korun.

Japonští vědci sledovali vliv složení rodinného osazenstva na zdraví bezmála 91 000 zdravých mužů a žen ve středním věku po dobu 14 let. Ukázalo se, že snachy, které žijí pod jednou střechou s tchyní, jsou náchylnější k onemocněním. Stres plynoucí z toho, že žena musí fungovat jako dcera, matka i partnerka, může vést ke zvýšení krevního tlaku a tím škodit srdci, nebo dokonce způsobit cukrovku. Ženy, které bydlí s vlastními rodiči nebo rodiči partnera, podle výzkumu podstupují až třikrát vyšší riziko, že se u nich vyskytne závažná srdeční choroba, než ženy, které bydlí jen s partnerem. Ovšem pozor, z jiných výzkumů vyplynulo, že lidé žijící v manželství jsou zdravější než ti, kteří žijí sami. Riziko tedy očividně způsobují střety s širší rodinou!

V české internetové diskusi na téma život s tchyní bylo možné číst:

Milada: Snažím s tchyní vyjít 30 let. Má ty nejhorší vlastnosti, které vůbec může člověk mít. Zákeřnost, faleš apod. A přesto všechno se tváří, jak mě má ráda, hlavně před svým synem. A on jí to žere. Kolikrát jsem s ní byla sama a všechno jsme si vyříkaly, jenže uplynulo pár dní a všechno se vrátilo k normálu. Její druhý syn se s ní nestýká vůbec, jako by neexistovala, takže všechny svátky tráví u nás. Vždycky je mám zkažené.

Petra: Jsem už sama taky tchyně. Mám snachu a zetě. Jelikož jsem prošla tímto bojem s tchyní dávám si velký pozor, abych je ničím neotravovala a vycházíme spolu dobře.

Jana: Nikdo ji nemá rád, všichni od ní utíkají, protože má tak hroznou povahu, že s ní nikdo nevydrží. Někdy je to k zbláznění.

Některé příběhy žen i snach jsou pro mnohé z nás až neuvěřitelné. Ženy se vzájemně dokáží doslova terorizovat a často vše umocňují postoje mužů - manželů či synů. Vtipy i mnohé vědecké studie se spíše zaměřují na muže a jejich tchyně.

Ve studii, jenž uveřejnil Wall Street Journal, odborníci zjišťovali, do jaké míry má osobní život ředitelů firem vliv na výkonnost jimi řízených společností. Vědci analyzovali dopad úmrtí v rodině ředitele na ziskovost firmy na vzorku 75 000 dánských společností. Zjistili, že úmrtí dítěte ředitele snížilo zisky firmy ve dvou následujících letech o 21,4% (v porovnání se dvěma předchozími lety). Ke snížení ziskovosti došlo i v případě úmrtí ostatních členů rodiny. Výjimkou

bylo úmrtí tchyně, kdy naopak došlo ke zvýšení ziskovosti o 7 %.

Podle jedné studie prý existuje i nový typ duševní poruchy - tzv. tchynin syndrom. Jsou jím prý postiženi muži, kteří sdílí společnou domácnost s matkou své manželky. Problém je v tom, že si muži myslí, že jsou hlavou rodiny, ale ve skutečnosti jsou plně ovládáni tchyní. To vyvolává duševní rozpor, který vede k posedlosti a sexuální frustraci. Takovým mužům prý pomůže jediné skupinová terapie, které se zúčastní jejich ženy i tchyně.

Josef: Spolupracovník si vzal za manželku Rusku. Všichni mu strašně záviděli, že má tchýni 2500 km daleko ...

Karel: Bydlel jsem s tchyní v jednom domě 9 let a bylo to peklo. Moje žena na ní byla zcela závislá a cokoliv jsme chtěli rozhodnout, to rozhodla tchyně a jinak to nešlo. Dlouho jsem měl snahu se s tchyní sblížit a najít si k ní cestu, ale marně. Moje žena se stala prostředníkem, a byla tak mezi dvěma mlýnskými kameny. Dovedete si představit kam to vedlo. Byli jsme na rozvod. Nakonec jsem to vyřešil tak, že jsem tchyni vytáhl mimo dům, na procházku. Tam jsme se pokusili všechno si vyřkat. Neříkám, že výsledek byl nějaký zázrak, ale pomohlo to. Samozřejmě, že jsem ji nepředělal. Mnohé se ale mezi námi vyjasnilo a dohodli jsme si pravidla, která jsme se snažili dodržovat. Pak jsme si ledacos vyjasnili i s manželkou a já si poopravil své dřívější mínění o své ženě. Křivdil jsem jí. Byla na mé straně, ale já to nepoznal. Jen když mě před tchyní hájila, tak já u toho nebyl a měl tak pocit, že se mě nezastane. Teď mám pocit, že konečně žijeme jako rodina.

CO SI MYSLÍTE VY?

Pivo, tchyně a uzené, nejlepší jsou studené. Tato česká značně nelichotivá a také značně nechutná veršovanka bohužel snad nejpřesněji vyjadřuje vztah, který mají mnozí členové manželského páru k rodičům svého protějšku. Tedy v obecné rovině, ovlivněné právě existujícími mýty. Jak se ale ukazuje, názor se většinou změnil ve chvíli, kdy dojde na hodnocení zcela konkrétního jedince. Pak kupodivu navzdory mýtům vychází, že většina oslovených manželů a manželek k rodičům svého protějšku má kladný vztah. Tchyně prostě patří do manželství jako koření do jídla. Občas to sice pěkně opepří, mnohdy jsou skvělým dochucovadlem.

Co si o tom všem myslíte vy? Napište nám to do DS, zajímají nás vaše názory a zkušenosti, popř. příběhy. Rádi je zveřejníme.

(S využitím různých výzkumů připravil fav)

Cestovní kancelář LOTOS
CK LOTOS SEZÓNA 2009 - KATALOG ZDARMA

Poslední volná místa

ŘECKO
Neváhejte a jed'te za sluncem
VELKÉ SLEVY
pro seniory a děti

TEL.: 466 985 652 **www.cklotos.cz**

ME VYHRÁLA MORAVSKÁ STRAŇANKA

Po slavnostním vyhlášení výsledků ME v Praze samozřejmě nemohl chybět samostatný koncert vítězné Straňanky. Publikum jím bylo nadšeno.

Absolutním mistrem Evropy ve správném hraní české a moravské dechovky se v mezinárodní konkurenci stala kapela z České republiky – Straňanka. Mistrovství Evropy dechových hudeb české a moravské dechovky, které se uskutečnilo ve dnech 27. – 28. června v Praze bylo charakteristické nejenom svou skvělou náladou, ale především vynikající hudební kvalitou soutěžících orchestrů. Druhé místo získala kapela Lublaska ze Švýcarska, třetí se umístili Die Original Fenntaler Musikanten z Holandska.

Mistrovství Evropy se mohly zúčastnit všechny orchestry z Evropy, které mají tradiční, česko-moravské obsazení dechového orchestru. Do Prahy jich po výběrových předkolech nakonec přijelo 27.

Jubilejní 10. ročník této prestižní evropské soutěže se těšil nebývalému zájmu, jak kapel, tak návštěvníků. „Všechny kapely předvedly mimořádně kvalitní hudební výkony, díky nimž nebylo lehké vybrat ty skutečně nejlepší. Jsem opravdu rád, že mezinárodní porota vybrala českou kapelu a pomyslné zlato zůstalo doma,“ komentuje Václav Hlaváček, prezident Sdružení dechových orchestrů České republiky.

ME mělo mimořádný ohlas i u veřejnosti. Víkendové akce se zúčastnilo téměř 5 000 návštěvníků, kteří slyšeli dvacet hodin živé hudby v podání 26 českých i zahraničních kapel. Soutěžní programy jednotlivých orchestrů bylo možné v sobotu a v neděli slyšet v Kulturním domě Vltavská na Praze 7. Samostatné koncerty pak v sobotu v Zahradě Na Valech, na Vyšehradě a hlavní programy pak na Křižíkově fontáně Výstaviště v areá-

lu Výstaviště v Praze 7. Jedním ze zlatých hřebů programu byl sobotní galakonzert.

Mezi posluchači byli i výherci volných vstupenek, o které se soutěžilo v Době seniorů. Ta totiž byla jedním z mediálních partnerů mistrovství. „Příjemně mě překvapil zájem diváků, kteří přijeli nejen z celých Čech, ale i z různých koutů Evropy, ať již podpořit své kapely, nebo poslechnout si, jak hrají orchestry z kolébky dechové muziky i ze zahraničí. Byla velká škoda, že na poslední chvíli zrušila účast na mistrovství moravská kapela Brass Band Šohaj, protože někteří členové kapely byli postiženi povodněmi na Moravě,“ dodává Václav Hlaváček.

Mistrovství Evropy dechové hudby, které je vlastně šampionátem ve správném hraní české a moravské dechovky, hodnotila mezinárodní porota ve složení: Freek Mestrini (Německo), Klaus Rappl (Rakousko), Jan Slabák, Zdeněk Gurský a Ladislav Kubeš (Česká republika). Mistrovství bylo vypsané ve čtyřech výkonnostních třídách A – nejvyšší, B – vyšší, C – střední, D – nižší. Ocenění přebírali vítězové jednotlivých tříd, titul Mistra Evropy pak získal orchestr s nejvyšším počtem bodů bez ohledu na třídu.

(red)

BUDE SE HRÁT I SLAVIT

V Kulturním centru Novodvorská v Praze 4 probíhá už čtvrtý ročník letní soutěžní přehlídky malých dechových orchestrů „Praha hostí dechovku“. Na co se mohou těšit návštěvníci srpnových koncertů? Na tom prvním (hned 1. srpna od 14 hodin) se po třech letech vrátí na pódium této akce pražská Krajanka Václava Hlaváčka. Jejím hostem bude Richard Adam – i když dechovka není jeho parketou, určitě svým repertoárem návštěvníky koncertu potěší. Na dalším koncertu (8. srpna od 15 hodin) zahraje mládežnický dechový orchestr Junior, který byl vloni velice milým překvapením a návštěvníci akce si jeho účast více méně vyžádali. Zpestřením navíc bude malá oslava – oblíbenému zpěvákovi Standovi Procházkovi bude 7. srpna již devadesát let! A právě na tomto koncertu mu přijdou gratulovat také Richard Adam a Milan Černohouz.

Koncerty se konají ve Velkém sá-

le Kulturního centra Novodvorská, střídavě je uvádějí Jana Matějcová a Josef Zeman a každý je doplněn soutěží pro návštěvníky o zajímavé ceny (především hudební nosiče). Ti také mohou v jednoduchém hlasování vyjádřit svůj názor na kvalitu té které kapely, protože naše přehlídka je soutěžní. V předchozích ročnících zvítězili Pražští muzikanti Milana Bašty, Modrá muzika z Nového Strašecí a Šohajka z Dolních Bojanovic.

Čtvrtý ročník již tradiční a populární přehlídky malých dechových kapel připravily na letošní prázdninové měsíce 4 – Volnočasová, o.p.s., a Umělecká agentura P+B ve spolupráci s Uměleckým sdružením Artes a Klubem Druhý poločas a s finanční podporou Hlavního města Prahy a Městské části Praha 4.

I proto závěrem tato důležitá informace – vstup je pro všechny zdarma! (red)

VÁBENÍ NA HRY DO LOUN

Do Doby seniorů přišel e-mail, který velmi rádi zveřejňujeme. Má toto znění: „Dovolují si jménem Klubu seniorů pozvat seniory na sportovní den - hry seniorů v rámci Lounského letního vábení. Uskuteční se dne 14. srpna v Masarykových sadech v prostoru proti restauraci Stromovka od 12,00 hod. Následovat bude další program na Mírovém náměstí a kolem 21. hodiny lampionový průvod a velký ohňostroji. Informace na www.lclubsenior.cz nebo email: senior.louny@seznam.cz, mobil: 733353538. Senioři jste vítáni, sportovního klání se nebojte. Wilma Svobodová, manažerka Senior klubu“.

Za DS jen poznamenáváme, že Lounské letní vábení celkově trvá 3 dny (14.-16. 8.) a že program je skutečně bohatý. Konat se mj. budou rybářské závody, závody dračích lodí, uskuteční se turistický pochod dlouhý 10,18 km, volejbalový turnaj, soutěž v házené a řada dalších klání. Spokojeni budou určitě i příznivci kulturních akcí a to skutečně různých žánrů. V Lounech tak vystoupí vystoupí Chinaski, Děda Mládek Illegalband, hudební skupina z partnerského města Zschopau, folkové skupiny Parťáci, Eldorado, Paleček a Janík a mnoho dalších umělců. Během Vábení budou otevřeny historické uličky okolo chrámu sv. Mikuláše a nově zpřístupněná katova ulička.

Prostě: na své si přijde každý! (red)

TIPY LETEM

Program vlastivědných vycházek Pražské informační služby je i v srpnu velmi bohatý, Vybrali jsme z něho:

1.so. Pojdte s námi počítat pražské věže. Povídání o mosteckých věžích Karlova mostu a vodárenských věžích, které zásobovaly vodou pražská města. S prohlídkou Staroměstské mostecké věže. Začátek ve 14.00 u pomníku Karla IV. na Křižovnickém náměstí. Vstup 50 Kč + vstupné do objektu 50 Kč. PhDr. Jana Pehe.

2. ne. Palácové zahrady pod Pražským hradem (Ledeburská, Malá Pálffyovská, Velká Pálffyovská, Kolowratová, Malá Fürstenberská) z cyklu „Kouzlo pražských zahrad a parků“. Začátek ve 14.00 u vchodu do zahrad z Valdštejnské ulice (proluka ve Valdštejnské ulici č. 12-14). Vstup 50 Kč + vstupné do zahrad 80/50 Kč.

8. so. Prohlídka kostela sv. Tomáše na Malé Straně s výkladem o historii kláštera augustiniánů a nahlédnutím do nového hotelu Augustine. Začátek ve 14.00 před vchodem do kostela z Josefské ulice (tram. č. 12, 20, 22 „Malostranské náměstí“). Vstup 50 Kč.

9. ne. Jak to bylo s pražským magistrátem? Vycházka ze Staroměstského náměstí přes Mariánské a Jung-

mannovo náměstí, včetně prohlídky historických sálů a arkýřové kaple Staroměstské radnice. Pořádáno k 225. výročí zahájení činnosti Magistrátu hlavního města Prahy. Začátek akce 14.00 před vchodem do Staroměstské radnice. Vstup 50 Kč + jednotné vstupné do celého objektu 50 Kč.

15. so. Ze Strahova k opatství sv. Gabriela na Smíchově. Spojeno s prohlídkou kostela Zvěstování P. Marie. Začátek ve 14.00 na stanici aut. č. 176 „Strahovský stadion“. Vstup 50 Kč.

16. ne. Z Valdštejnské zahrady do Vojanových sadů. Vycházka přiblíží nejen botanické zvláštnosti zahrad, ale také osobnosti, které jsou spojeny s těmito místy. Začátek ve 14.00 v atriu stanice metra A „Malostranská“. Vstup 50 Kč.

22. so. Po stopách krále Václava IV. S pěší trasou 5 km. Kunratickým lesem k místu, kde stával Nový hrad, který nechal postavit Václav IV. a kde 16. srpna 1419 zemřel. Začátek ve 14.00 u výstupu z metra C „Rožtyly“ (směr Kunratický les). Vstup 50 Kč.

23. ne. Letohrádek Hvězda. Celková prohlídka významné renesanční stavby ze 16. století, postavené na půdorysu šesticípé hvězdy podle návrhu Ferdinanda Tyrolského. Začátek ve 14.00 před bránou do Obory Hvězda z Libocké ulice, Praha 6 (tram. č. 1, 2, 18 „Petrín“). Vstup 50 Kč + vstupné do objektu 30/15 Kč.

29. so. Park na Karlově náměstí z botanického hlediska. Na vycházce poznáme různorodé dřeviny rozlehlého městského parku: platan javorolistý, jerlín japonský, morušovník bílý, katalpu obecnou a další. Začátek v 15.00 před Novoměstskou radnicí. Vstup 50 Kč.

30. ne. Staronová synagoga. Prohlídka synagogy v rámci cyklu „Poznávejte Židovské Město“. Začátek v 10.00 před synagogou v Červené ulici (Praha 1 - Josefov). POZOR – omezený počet účastníků na 20 osob (prohlídka se bude opakovat v 11.00 a ve 12.00). Vstup 50 Kč + jednotné snížené vstupné do objektu 60 Kč.

Kdo je na tom lépe: ČEŠTÍ NEBO SLOVENŠTÍ SENIOŘI?

Předseda RS ČR Zdeněk Pernes a 1. místopředseda Oldřich Pospíšil se 2. a 3. července zúčastnili VIII. sněmu Jednoty důchodců Slovenska v Trenčíně. Po oslovení předsedy Jednoty důchodců o životě seniorů na Slovensku (viz červnové číslo DS) jsme za stejným účelem oslovili také předsedu Rady seniorů ČR.

● **Pane předsedo, zúčastnil jste se sněmu slovenských důchodců, jaké poznání si do Česka přivážíte?**

Jednání sněmu a zejména další setkání se slovenskými experty a ministerskými úředníky byla velmi poučná, zajímali mě samozřejmě základní seniorské atributy. Hovořím o sociálním postavení slovenských důchodců, o nastavení mechanismu valorizace penzí, o situaci ve zdravotnictví, o dostupnosti nájemního bydlení seniorů v Bratislavě a v Košicích, o činnosti slovenské Rady vlády pro seniory a také o postavení Jednoty důchodců v ní, o využití Evropského sociálního fondu seniorskou populací, atd., atd.

● **Jaká je situace?**

Zdá se, že současná vláda i parlament jsou k seniorům velmi vstřícní, po osmi letech je stále co dohánět. V posledních třech letech ale došlo k podstatným změnám, myslím, že dnes zaostává Česko.

● **Můžete být konkrétnější?**

Sociální postavení starobních důchodců měřené relací průměrné starobní penze k průměrné čisté mzdě je v České republice 49,1 % a na Slovensku 56,8 %, tedy o 7,7 procentních bodů lepší. Vzhledem k nižším mzdám jsou ale slovenské penze oproti českým nižší. Pro valorizaci penzí používá Slovensko nejprogressivnější evropský model, tj. penze navyšují o polovinu inflace a sou-

časně o polovinu mzdového růstu. V České republice se penze valorizují sice o 100 % inflaci, ale jen o třetinu mzdového růstu. Slovenská Rada vlády pro seniory projednává nejenom koncepce, ale také návrhy právních předpisů, a z 25 členů je 17 z Jednoty důchodců. Česká Rada vlády pro seniory a stárnutí populace řeší potřeby pouze závislých seniorů, tj. cca 11 % z celkového počtu, návrhy právních předpisů neprojednává a z 27 členů jsou pouze 3 zástupci Rady seniorů České republiky. Problémy s vysokou cenou nájemního bydlení pro seniory na Slovensku neexistují a regulační poplatky u lékaře a v nemocnicích byly zrušeny. Myslím, že tato fakta vypovídají o všem.

● **Co s tím uděláte?**

Načerpané poznání je velmi inspirativní, podnětů je hodně, pokud jde řešit problémy na Slovensku, nevidím důvod, proč by to nemohlo jít také v Česku. Věřím, že nová vláda bude k seniorům vstřícnější.

● **A co ještě mohou čeští důchodci slovenským závidět?**

Zavedení tzv. vánočního příspěvku pro důchodce s nízkými příjmy a zejména způsob financování seniorských aktivit. Dle slovenského zákona o dani z příjmů má každý podnikatelský subjekt možnost darovat Jednotě důchodců až 2 % svého zisku. Ze státního rozpočtu jsou financovány seniorské rehabilitační a rekondiční pobyty, seniorské sportovní a kulturní soutěže a z veřejných rozpočtů i seniorské rekreace. Navíc slovenské ministerstvo práce a sociálních věcí, na rozdíl od českého, vypisuje granty z Evropského sociálního fondu také pro seniorskou populaci. Mezi státy bývalé federace jde o obrovské rozdíly

● **Zatím chválíte pouze sou-**

Dějištěm sněmu JSD byl starobylý Trenčín

časnou slovenskou vládu a slovenské politiky, v Česku se opravdu nemáme čím pochlubit?

Jak už jsem řekl, české penze jsou v průměru o něco málo vyšší než slovenské, nové ročníky nás ale dotahují. V Česku jsou již tři léta zavedeny příspěvky na péči pro závislé seniory, na Slovensku teprve rok jeden. Osobně se domnívám, že velkou výhodou pro Česko je také absence soukromých penzijních fondů pro vyvedení části zdrojů z průběžného do kapitálového financování penzí. Bez dodatečných zdrojů, které ale Česká republika nemá, budou odčerpané prostředky pro výplaty penzí chybět. V tom vidím vážné nebezpečí pro současné seniory. Ale hlavně, na Slovensku nemají konfederaci seniorských organizací. Hnutí je roztržštěné na Jednotu důchodců, na odboráře důchodce, na seniory z policie, z armády, z Jednotného svazu protifašistických bojovníků a na Křesťanské sdružení důchodců.

● **A co ještě vzkazují slovenští senioři těm českým?**

Je to vážné sdělení kulturního a národnostního charakteru. Děti na Slovensku čtou české knihy, dívají se na české večerníčky a na česky mluvené pořady ve veřejnoprávní televizi. V Česku nic takového neexistuje, zapomínáte na slovenský jazyk, na slovenskou kulturu, na společné dějiny. Mají pravdu.

Bohužel, jenže to je spíše vzkaz pro odpovědné v ČT.

Připravila redakce DS

POMÁHÁ TAKÉ EU

Se vstupem do Evropské unie se rozvíjejí i v České republice mnohé užitečné projekty. Tak kupříkladu vznikl v rámci Fondu mikroprojekt Euroregionu Těšínské Slezsko a Śląsk Cieszyń, operační program České a Polské republiky na léta 2007 až 2013, nazvaný „Senioři bez hranic“.

O jeho konkrétní realizaci svědčí skutečnost, že z prostředků EU jsou v těchto dnech prostřednictvím Magistrátu statutárního města Karviná do jím zřízených čtyř klubů seniorů instalovány zcela nové počítačové sestavy.

Tak jako už v mnohých městech již v některých klubech a domech seniorů počítače mají, budou moci tyto nové pomocníky využívat také členové karvinských klubů z městských částí Hranice, z Ráje v ul. U lesa a V aleji a klub seniorů v Karviné „na šestce“, tedy na ulici U svobodáren. Cílem zavádění počítačů i do klubů seniorů je zajišťování mezinárodní komunikace mezi seniory, aby bylo naplněno motto tohoto programu a senioři se využíváním počítačů cítili takřka jako vskutku bez hranic nejen tím, že se při různých příležitostech navštěvují. Počítač totiž obdrželi rovněž senioři v polském Godówie. Seniorům z obou příhraničních měst bude umožněn i přístup k internetu a budou tak moci i touto cestou vzájemně komunikovat o dalším rozvíjení společenských a kulturních kontaktů mezi jednotlivými kluby seniorů, ale seznamovat se třeba také např. s obsahem, náměty, radami i zkušenostmi prostřednictvím webových stránek, věnovaných seniorům nejen u nás a v Polsku, ale v celosvětovém měřítku.

VYHRÁLI VŠICHNI

Už 22. sportovní hry Regionální organizace SD ČR Most – Litvínov se pod záštitou starosty Litvínova JUDr. Voláka uskutečnily na letním stadionu v Litvínově. Zúčastnilo se jich celkem 650 seniorů z 21 klubů regionu Most – Litvínov, dále 13 seniorů z Ústí nad Labem, 11 seniorů z Hrobu, 23 seniorů z Litoměřic a 18 seniorů z Bíliny. Do soutěží v devíti disciplínách se aktivně zapojilo 333 seniorek a seniorů.

Nejstarší závodnicí byla Marie Smetanová (86), závodníkem František Kandr (88) a nejvšestrannějším sportovcem se stal Václav Kovář (68). V průběhu her s kulturní vložkou vystoupily ženy z Klubu Litvínov-Zuzany z Ranče u Bílého sloupu a ženy z Horního Jiřetína.

Putovní pohár MěÚ Meziboří získal Klub důchodců ČD Most. Zlaté medaile vybojoval Klub ČD Most, stříbrné Klub z Litvínova 6 a bronzové Klub Horní Jiřetína. Zvítězili však všichni senioři, kteří se her aktivně zúčastnili a napomohli tak svému zdraví. I proto už se všichni těší na Sportovní hry v roce 2010.

(EF)

LIGA SENIORŮ V KLDNĚ

V pondělí 15. června se uskutečnilo v Domě kultury v Kladně na Sítne společenské odpoledne kladenských základních organizací SD ČR a územní organizace diabetiků. Nápad na pořádání Ligy seniorů vzešel před několika měsíci od předsedy sportovní komise magistrátu p. Kindla a člena kulturní komise a zastupitele magistrátu p. Muláčka, který je zároveň ředitelem Domu kultury v Kladně.

Předsedové základních organizací SDČR a předseda územní organizace diabetiků nabídku přivítali. Vzhledem k věku členů SDČR i diabetiků nemůžeme soutěžit v náročných sportovních disciplínách, ale začneme zatím fotografickou soutěží. Na setkání tak byla vyhlášena LIGA SENIORŮ se soutěží v disciplíně – Nejkrásnější fotografie z výletu. Vyhodnocení bude letos v říjnu.

Pokračovat budeme podle zájmu seniorů i v dalších měsících a chceme tuto soutěž v Kladně pořádat v příměřených sportovních disciplínách i v příštím roce. Zvažujeme přizvání dalších kladenských seniorských organizací. Věřím, že se spolupráce kladenských seniorů se zástupci magistrátu města Kladna v příštím období ještě více prohloubí a bude ku prospěchu všech.

Hana NĚMCOVÁ, předsedkyně krajské rady SD ČR

MĚSTO PŘÁTELSKÉ SENIORŮM

Kde jsou ty časy, kdy se Havířovo říkávalo nejmladší město Československa a nebylo to myšleno jen proto, že vzniklo v roce 1955. Žili tu i hlavně mladí. Nyní má Havířov už vyšší věkový průměr, než je v celé ČR. Vloni přesáhl čtyřicet let. Občanské sdružení CAKTIS a jeho Centrum pro aktivní stárnutí uskutečnilo letos 1. ročník projektu „Město přátelské seniorům“. V jeho historicky prvním žebříčku měst České republiky obsadil právě Havířov první příčku. Co přispělo k tomu, že Havířov získal tento titul? Magistrát ne-

Výstavba nového Domova seniorů v Havířově.

malými prostředky přispívá k neustálému rozvoji občanské vybavenosti, která zahrnuje i instalace laviček k odpočinku dříve narozených či jakkoliv postižených spoluobčanů. Město umožňuje starším lidem v důchodovém věku cestovat MHD se slevami a senioři nad 70 let cestují zcela zdarma. Již nyní je opět plný seznam zájemců o rekreaci v nedalekých Beskydech. Město přispívá seniorům k této týdenní rekreaci čtyřiceti, v odůvodněných případech i 80 % finančních prostředků, pamatuje i na osamělé seniory. Svě o

tom ví i jedna z odpovědí seniorek, 74letá paní Karolína, které město poskytlo rekreaci v Chorvatsku. Vrátilo jí to chuť do života, protože tam našla dvě nové kamarádky.

V Akademii III. věku se od roku 1999 vystřídalo zatím přes 220 studentů -seniorů a vloni byly zahájeny další čtyři semestry. Havířovští senioři navštěvují také počítačové kurzy.

Ve městě působí 13 klubů seniorů, jejichž provozovatelem je Magistrát.

Druhá v žebříčku měst přátelských k seniorům skončila Karviná, třetí Přerov, čtvrtý Hradec Králové, pátá Olomouc, šesté Brno a sedmý Liberec.

(bř)

TOTO MÍSTO je určeno pro dopisy našich čtenářů. Věcné diskuse nejsou stanoveny žádné mantinely. Psát nám můžete skutečně o všem. O tom, co vás pálí, co vás naopak potěšilo či co by měli vědět a co by mohlo být prospěšné i pro jiné čtenáře. Redakce DS si pouze vyhrazuje právo, příspěvky z prostorových důvodů krátiť. Nezařadíme pouze dopisy s urážlivým a vulgárním obsahem, všechny ostatní jsou vítány. Pište nám na adresu Doba seniorů, Nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3.

OPOŽDĚNÁ POCTA

Moc děkuji za článek Opožděná pocta hrdinům odboje. K větě Zatímco například v Anglii už atentátníci pomní

mají drobná poznámka: Jednota Obce legionářské ve městě Leamington Spa pořídila a odhalila památník našim parašutistům ve formě fontány v místním

Tři důchodci se dohadují u piva, v které době by chtěli žít. První by rád žil před sto lety: „Lidé si tehdy více pomáhali, nezáviděli, žili zdravě...“

Druhý by chtěl žít za sto let: „Mačkal bych jen knoflíky a vše by dělali roboti.“

A třetí říká: „Já bych chtěl žít v dnešní době. Ale copak oni mně nechají?!“

Manželka se v noci probudí a lomcuje manželem: „Miláčku, strašně bych se chtěla milovat!“

„A koho já ti teď ve dvě v noci seženu?“

Letadlo vzlétlo z ruzyňského letiště.

ZASMĚJTE SE S DS

Pilot po chvíli zapnul mikrofon a hlásí: Vážení cestující, vítám vás na palubě

našeho letadla OK 397 na cestě z Prahy do Damašku. Nyní jsme ve výšce 10 000 metrů a všichni se již můžete odpoutat. Přejí příjemný let.“ Pilot dokončil informaci a zapomněl mikrofon vypnout. Nakloní se k druhému pilotovi a říká: „Teď bych si dal kafe a pak by si smlsnul na nějaký pěkný ženský.“ Bylo to slyšet v celém letadle. Letuška běží od zádi uličkou, aby pilota upozornila, že mikrofon je zapnutý. V běhu slyší, jak na ni nějaký pořouchlý děda volá: „Slečno, nemusíte tak pospíchat, on si musí nejdřív vypít to kafe!“

Už jste někdy někde viděli 1 kus banánu za 20 Kč? Tak to je cena v jednom stánku na „Haveláku“, všeobecně známém a kdysi nejlevnějším pražském tržišti se zeleninou. Když jsem se, nevěříc vlastním očím zeptal, kolik že stojí ty banány, slečna za provizorním pultem mi odpověděla - 60 korun kilo... Na to jsem vzal cenovku, aby mi přečetla, co tam vidí napsáno, a ona odvětila: Já tady neprodávám! Chtěl jsem tedy toho, kdo u tohoto pultu prodává, ani po pěti minutách se ale nikdo neobjevil...

(Text a foto Josef Louda)

Pozn. red.: Vskutku lidová je i cena za meruňky: 100 gramů za 20 Kč. Nedivme se, že majitel tu není. Při podobných cenách má jistě už dávno vyděláno a nyní už jen někde odpočívá...

Do rubriky přispěli Jiřina Blažejová z Luk, Libuše Procházková z Prahy 3 a Miroslav Mráček z Mochova.

Znáte také nějakou povedenou anekdotu? Pošlete nám ji, ať se pobaví i další čtenáři DS.

parku a jednota v Chesteru, v severní Anglii, odhalila pamětní desku všem příslušníkům československých bran-ných sil v městské katedrále. Svaz letců umístil desku věnovanou památce padlých z 311. čs. bombardovací perute v městě Thetfordu.

J. K., Rychnov nad Kněžnou

Děkuji za článek, jen škoda, že jste v něm nepřipomněli i statečnou rodinu Vosmíkových. Ti spolupracovali na českém odboji a po atentátu pomáhali parašutistům v jejich skrývání. Při zatýkání se aktivně bránili, přesto nakonec oba rodiče i čtyři jejich děti zemřeli dne 24. 6. 1942 na popravišti na střelnici v Kobylisích. Při výslechu nic nezodpověděli, a tak následoval krutý trest nacistických hrdlořezů. Zachráněn byl jen pětiletý vnuk Oldřich Vosmík, který skončil u příbuzných.

Marie LÁNSKÁ, Praha

Pozn. red.: Nový památník je samozřejmě poctou a poklonou i před velkým hrdinstvím rodiny Vosmíkových. Popravených příslušníků domácího odboje bylo ale tolik, že uvést všechna jména není možné už z pouhých prostorových důvodů. Tak jen připomeneme, že samostatná pamětní deska Vosmíkových je umístěna na jejich domě č. 291 v Zenklově ulici v Praze.

STRACH I ROZHOŘČENÍ

Chtěl bych reagovat na článek Privátizace zvyšuje strach seniorů v minulém Době seniorů. Byl jsem na setkání s paní starostkou Kozumplíkovou, o kterém se píše v závěru článku. Autorovi bych proto chtěl sdělit, že nic se nezměnilo a úřední arogance a přehlížení občanů pokračuje. Paní starostka Prahy 3 na setkání přišla, ovšem hned v úvodu sdělila, že musí brzy odejít, protože má jinou akci. Na dotaz, proč není přítomen její náměstek odpovědný za privatizaci obecních bytů Zdeněk Lochman odpověď zněla, že má dovolenou. Paní starostka poté vyličila, jak báječná bude tzv. renovace před chystanou privatizací, odpověděla asi na dva dotazy a pak odešla. Na setkání zůstali jen architekt a zástupce Správy komunálního majetku, kteří mnohé dotazy nebyli schopni zodpovědět. Např. jak dlouho budou rekonstrukce trvat a jaké jsou v takových případech zákonné

normy, neřekli proč v Radničních novinách byl před časem zveřejněn úplně opačný harmonogram, než který byl uveden na setkání. Nedokázali odpovědět ani na to, jak se budou řešit případy, kdy si občané na své náklady byty s povolením majitele za značné náklady vylepšili (např. bytová jádra) a nyní tyto iniciativní individuální úpravy mají být v rámci renovace zbořeny a nahrazeny jednotným řešením. Nedověděli jsme se ani proč nebudou rekonstruovány výtahy, aby odpovídaly civilizovaným normám a ležící pacienti nemuseli být do sanitek z bytů ve vyšších patrech jako dosud přemísťováni na venkovních plošinách... Neznala ani konkrétní odpověď, jak budou kompenzovány obtíže, které nájemníkům během rekonstrukčních prací vzniknou. Místo toho jsme se dověděli, že všude budou instalovány jednotné protipožární dveře (i tam kde již jsou) a že z přízemí bloku bude vystěhována ordinace lékařky, obchůdek a několik bytů, které uvolní místo pro úřadovny městské policie... Vše bylo zjevně rozhodnuto a zakázky rozděleny bez ohledu na přání a potřeby nájemníků. Nedivte se, že po takovém jednání už neroste jen strach, ale i rozhořčení nad postupem jednobarevné radnice ODS.

**Nájemník z panelového domu
Lupáčova 10-20, Praha 3**

(Došlo el. poštou, autor si nepřeje zveřejnění svého jména a příjmení)

ZAHŘÁDKÁŘI

Pokud v časopise DS bude okénko pro zahrádkáře, budou se brzy hlásit chataři, chalupáři, kuchaři, móda apod. Nemám nic proti tomu, ale berte v úvahu, že časopis budete muset natáhnout a tím i zdrazit. Časopisů se zahrádkářskou tematikou je více, časopisy pro seniory jen 1-2, Doba seniorů a Generace, více jich neznám.

M. NEDOMOVÁ, Most

Pozn. red.: Při tvorbě koncepce DS jsme vycházeli z výsledků čtenářské ankety. Zahrádkářství bylo žádáno, a proto jsme tuto rubriku vytvořili. Nehodláme ji dále rozšiřovat, chtěli bychom ale, aby se svými zkušenostmi, nápady a podněty do její tvorby více zapojili i čtenáři.

NEJEN HLAVA

Paní Jiřina Blažejová z Luk u Žlutic v červnové Době seniorů psala o tom, jak prožili krásné sobotní odpoledne, které pro seniory připravil OÚ Věrušičky. Je to hezké, ovšem bohužel se najdou i takové obecní úřady, které se nestarají jak o obec tak ani o seniory. Mnohde vládní lhostejnost a opět se tak potvrzuje pravidlo, že ryba zapáchá od hlavy.

J.C., Nový Bydžov

Pozn. red.: Ano, ryba skutečně zapáchá hlavně od hlavy. Ale je to přece i o voličích, kteří podobné hlavy zvolili. Zřejmě nešli k volbám, nebo se nedostatečně zabývali tím, koho vlastně volí. Je ovšem na nich, aby daný stav změnili, pouhé nařikání nic nezmění. A aktivní v tomto směru mohou být všichni, i senioři.

KAM S BRÝLEMI?

V červencovém vydání DS jsem se dočetla o tom, že se hledají možnosti, kam dávat staré brýle, které je škoda vyhodit. Já jsem před časem poslala staré brýle po babičce na adresu MUDr. Slepíkové a mám ještě adresu Dr. Riedla, který sbíral staré brýle na misie do Afriky. Snad tito dobří lidé brýle ještě sbírají. Jejich adresy jsou: MUDr. Evelina Slepíková, oční oddělení nemocnice, U nemocnice 84, 26-1 01 Příbram a Dr. Bohumír Riedl, SPŠ Kolárova 617, 686 01 Uherské Hradiště.

N. MATĚJÍČKOVÁ, Hora Svaté Kateřiny

Pozn. red.: Adresy zveřejňujeme bez záruky, případným zájemcům doporučujeme, aby si současný stav věcí (pokračuje sbírka či nikoli) před posláním samotných brýlí předem sami ověřili.

DROBNÁ INZERCE V DS

Nová pravidla drobné inzerce v DS znějí: zveřejnění všech nekomerčních inzerátů našich čtenářů je zcela zdarma, poplatek za poštovné 30 Kč se vybírá pouze u inzerátů se značkou, kde si inzerující přeje doručení došlých odpovědí poštou.

SEZNÁMENÍ

Hledám kamarádku: vitální 63-letá žena z Prahy hledá kamarádku k vzájemným návštěvám, pro společnou podzimní dovolenou v Hřensku nebo Železně Rudě.
Zn.: Z Čech i Moravy

Vdova 73 let, vyšší plnoštíhlé postavy se zájmem o zahrádku, hledá prima kamaráda do 76 let, vyšší postavy z Prahy a blízkého okolí – chata vítána, tel.: +420 737 049 729

RŮZNÉ

Osamělé důchodkyni nebo osamělému důchodci zaplatím nájem a nechám bydlet na dožití nebo i koupím nemovitost, slušný ing., jen solidní jednání. Tel.: 724 260 137.

Hledám: Důchodce začátečník z Moravy, stále pracující hledá, noclech (průvodkyni) v Praze u osamocené paní kolem věku 55 až 60 roků, pro dvou až tří denní pracovní cesty 2 až 3x do roka. Vše naprosto seriózní. Tel. 776 364803.

BLAHOPŘÁNÍ

Dne 1. srpna oslaví 68. narozeniny pan Stanislav Sklenka z Luk u Žlutic. Dne 4. srpna své 65. narozeniny oslaví pan Jára Vondráček ze Všetorovic u Karlových Varů a 11. srpna bude svých 68 let slavit můj bratříček Jiří Cholt z Kašperských hor. Vše nejlepší do dalších let, hlavně zdraví přeje sousedka, teta a sestra Jiřina z Luk u Žlutic.

SKUTEČNÁ ÚLEVA

pro klouby, svaly a páteř

ARTHROREVITAL JE UNIKÁTNÍ KLOUBNÍ VÝŽIVA

PRO ÚČINNOU REGENERACI POHYBOVÉHO APARÁTU.

OBSAHUJE 4-KOMBINACI FARMAKOLOGICKY OVĚŘENÝCH SUBSTANCÍ

A VELKÉ MNOŽSTVÍ ÚČINNÝCH BIO-AKTIVNÍCH LÁTEK Z 11 DRUHŮ BYLIN.

Tento doplněk stravy se vyznačuje vysokým podílem klinicky ověřené látky Glukosamin sulfát (1600mg v DD) a unikátním bylinným komplexem, který rozšiřuje silný účinek obnovy kloubní chrupavky o regeneraci vazů, šlach a svalových úponů a snižuje riziko zánětlivých procesů.

DÁVKOVÁNÍ POUZE 2 TOBOLKY DENNĚ !

**KOŇSKÁ MAST JE UNIKÁTNÍ BYLINNÝ BALZÁM
S OBSAHEM EXTRAKTŮ 25 BYLIN
A LÉČIVÝCH ROSTLIN, KTERÉ:**

- účinně tlumí bolesti kloubů, namožených svalů a páteře
- zlepšují hybnost kloubů, páteře, vazů, šlach a svalstva
- podporují rekonvalescenci (zlomeniny, vykloubení)
- výrazně snižují pocit unavených a „těžkých nohou“
- zvyšují elasticitu a pružnost cévních stěn (křečové žíly)

...důvěra získána poctivým
přístupem k zákazníkům....